

SM/R-224

BUTLLETÍ OFICIAL

BIBLIOTECA
PÚBLICA AMAG

BISBAT DE MENORCA

Setembre-October, n. 5 - Any de 2004

INSTITUTO VENEZOLANO DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS

INSTITUTO VENEZOLANO DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS
CARRERA DE INGENIERÍA EN SISTEMAS DE COMPUTACIÓN
CARRERA DE INGENIERÍA EN SISTEMAS DE COMPUTACIÓN

INSTITUTO VENEZOLANO DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS

BUTLLETÍ OFICIAL

BISBAT DE MENORCA

Setembre-October, n. 5 - Any de 2004
Imprimeix: Editorial Menorca, S.A.
Dipòsit Legal: MH-283/1992

Fotografia portada: Ermita de Sant Joan des Vergers. Maó

SUMARI

Sr. BISBE	269
Nomenament	
<i>Homilia</i>	
- Homilia al monestir de Sta. Clara (11 d'agost)	
- Homilia dia de la festa	
- Homilia a Alaior	
<i>Escrits</i>	
- Maria, un regal, un do, una "gràcia" de Déu	
- Comunitat Eucarística i Servei	
- Carta abierta a los diocesanos de la Iglesia de Menorca	
- Ser agents de pau	
- Insistiré: fer "amb altres" per al bé de "tots"	
- ¡Glorifiquen el Senyor amb la vostra vida: anau-vos-ne en pau!	
DOCUMENTS DIOCESANS DE PASTORAL	287
- Directori Sacramental per a la diòcesi de Menorca	
ACTIVITATS DEL SR. BISBE	309
VICARIA GENERAL	317
VICARIA JUDICIAL	325
ORGANISMES DIOCESANS	329
CRÒNICA DIOCESANA	343
AGENDA de novembre i desembre de 2004	351

JOAN PIRIS FRÍGOLA
BISBE DE MENORCA EN COMUNIÓ AMB LA SEU APOSTÒLICA

A proposta de la reciente Asamblea Diocesana de Manos Unidas, en la que se eligió Presidente a **D. JOSÉ VILAFRANCA BOSCH**,

Por la presente y en uso de la jurisdicción que me corresponde y de acuerdo con el art. 19.3 de los Estatutos de Manos Unidas, **confirmando** dicho nombramiento de **PRESIDENTE-DELEGADO DIOCESANO DE MANOS UNIDAS**, por el tiempo que estipulen sus vigentes estatutos.

Ciudadella de Menorca, a uno de Octubre de dos mil cuatro.

† **Joan Piris**
Obispo de Menorca

Jaume Ametller
Canciller-Secretario

HOMILIES

HOMILIA EN LA PROFESSIÓ PERPÈTUA DE LA GNA. Mª CARME ALBERTO PONS (FERRERIES 4/9/2004) [Os 2,16ss; 1Cor 13, 1ss; Mt 13, 1ss]

Germanes i Germans:

Hem d'agrair-ho a Déu, però també a la nostra amiga na Mari Alberto, poder compartir aquesta experiència de lliurament total d'una persona de manera radical al seguiment de Jesús, una crida que és per a tots els cristians però les respostes poden ser molt diferents.

Generalitzant bastant, podríem dir que, entre els seguidors del Jesús històric, n'hi ha uns que ho fan lliurant-se a la causa del Regne sense canviar sociològicament la seva manera de viure (Marta, Maria, Llätzer, Nicodem, etc), i d'altres que, amb la crida i com a condició prèvia, reben la interpel·lació a “deixar-ho tot” efectivament –no sols afectivament.

Aquests segons formen un grup (difícil de delimitar perquè no s'identifica només amb els Dotze), que romp amb la seva forma de vida anterior. La crida de Jesús i la fascinació per la seva persona els situa en un univers nou, en *un projecte nou de vida* que vol donar *'preferència'* a un cert desarrelament, a imitació de Jesús, i viure únicament per al Senyor i el seu Regne que consideren la seva *'heretat'*. (Na Mari ens deia avui a Es Diari: “Jesús continua enganxant...”)

Al Concili Vaticà II es deia: “*Ja des dels inicis de l'Església hi va haver homes i dones que van voler seguir Crist amb més llibertat i imitar-lo més de prop duent a la pràctica els consells evangèlics i, tots ells, cadascú a la seva manera, dugueren una vida consagrada a Déu*” (PC, 1). Però hem de notar el canvi d'òptica en subratllar *la llibertat* com el tret que més identifica el Seguiment en la *'vida consagrada'*:

Ja no és tracta, doncs, com un “estat de perfecció” en el que s'hagin de practicar uns “consells” especials a més dels “preceptes” comuns... Es tracta que, des de la llibertat evangèlica a la que tots som cridats, els membres de la VC posin ben de manifest en el Seguiment de Jesús una

“*major*” llibertat. Hem de demanar per a la VC persones “lliures” i “alliberades”.

Però no basta “alliberar-se de”... superant tot allò que pot semblar un entrebanc... Els “vots” *no són sacrificis masoquistes*, són una manera de viure, *una manera d'estar en la vida* “desvivint-se” com Jesús per a generar vida al nostre voltant..., una manera de compartir la missió de Jesús confrontant-se amb ‘abnegació’ amb altres maneres de viure configurades per l’autosuficiència, la riquesa i la idolatria del sexe i del consumisme.

Es tractarà “d’alliberar-se per a”... I açò no és un joc de paraules. La llibertat de Jesús és “*llibertat per a*”, és per a quelcom. *Jesús és lliure per alliberar...*

Es tracta que el tresor amagat i la perla preciosa que hem trobat (Jesús i el Regne) siguin el motiu i la força de la nostra disponibilitat, de la nostra des-instal·lació per a viure en la llibertat de l’evangeli, i per a viure-ho “decor” (“estimant”): (Cfr “Si jo parlés els llenguatges dels homes i dels àngels però no estimés... Si tingués el do de profecia i penetrés tots els designis amagats de Déu i tot el coneixement, si tingués tanta fe que fos capaç de moure les muntanyes, però no estimés, no seria res. Si repartís tots els meus béns als pobres, fins i tot si em vengués a mi mateix per esclau i tingués així un motiu de glòria, però no estimés, de res no em serviria”).

El nuclear de la nostra vocació és ser persones “seduïdes”, trastocades des de l’arrel, apassionades per Jesús gràcies al qual hem fet l’experiència de Déu. (“Jo la seduiré, la portaré al desert i li parlaré al cor... Allà em correspondrà com quan era jove... Et prendré com a esposa per sempre, et prendré com a esposa i pagaré per tu bondat i justícia, amor i misericòrdia. Et prendré com a esposa pagant un preu de fidelitat. Així coneixeràs qui és el Senyor”).

Tenim consciència d’haver estat elegits –“*cridats*”– i acceptats en aquest estat de vida... No fem aquesta opció perquè siguem millors, sinó perquè som dones i homes ‘*seduïts*’ per la Misericòrdia i per la tasca de servir amorosament, com Jesús, als fills de Déu més fràgils.

L’Església és una comunitat de “*convertits*” que decideixen seguir Jesús, vivint una vida segons l’evangeli. Han rebut “la crida” gràcies a diferents

“mediacions”, com hem escoltat a l’Evangeli (“*Un sembrador va sortir a sembrar... Una part de les llavors... Unes altres llavors...*”).

¿Quantes castes de llavors han pogut anar sembrant-se a la teva vida?, estimada Mari, i ¿de quins i de quants sembradors s’ha servit el Senyor per a fer-te descobrir aquest camí de vida “segons l’espiritualitat del P. Coll”?... Tot i a tots hauràs d’agrair-ho i molt.

La teva decisió, ho saps bé, comporta l’*adhesió personal* a Jesús i unes actituds habituals que ajudin a *pensar, sentir i viure com Jesús*. En la mesura en què aprofundiràs la teva relació amorosa amb Ell, et farà capaç de projectar-te “*cap a la pràctica d’un amor actiu i concret amb cada ser humà*” (NMI 49), et farà capaç de conviure, de promoure i sentir comunió al teu voltant amb *un amor oblatiu i gratuït*, com “*la part de les llavors (que) va caure en terra bona i donà fruit...*”

I no t’oblidis mai d’aquesta particularitat: “*unes el cent, unes altres el seixanta, unes altres el trenta per u*” (Mt 13,8). No tots, ni sempre, el cent per u... No hem de caure en la ingenuïtat de voler trobar una hipotètica “primera comunitat ideal” que mai va existir, i on tots són ‘perfectes’ sense tensions ni infidelitats... (cfr Cartes a les comunitats de Galàcia, de Corint, de Roma...)

Pot ser que els bloquejos que estan donant-se en la vida de l’Església tinguin relació amb la no acceptació serena i objectiva de l’Església que tenim i no tan sols la que ens agradaria tenir, que no existeix...; o de la VR que tenim i no la que ens agradaria tenir, que en realitat no existeix...; o la no acceptació lúcida del món que ens toca evangelitzar i que és ben diferent del que teníem i que ens ha despulcat de moltes coses que tal vegada alguns encara enyoren...

Si assumim amb més humilitat les nostres limitacions, debilitats i flaqueses, sempre esforçant-nos en ser “llum i llevat”... però sentint-nos més humans i menys “perfectes”, tal vegada els qui ens envolten ens veuran més clarament com a “redimits” i “salvats” per Aquell Déu de la Misericòrdia que prediquem.

HOMILIA DIA DE LA FESTA

Tots busquem viure millor ..., ¿“la felicitat”? En buscar la felicitat, en realitat esteim buscant Déu... Però ens sortiran al camí d'altres realitats (*ídols*) que no poden salvar però que tenen gran poder de seducció...

Diuen que els qui van buscant poden tenir 4 problemes:

* *no saber el que busquen*; * *saber-ho i no trobar el camí*; * *caminar per camí equivocat*; * *estar en el bon camí i no recórrer-lo*.

Jesús se'ns ha presentat com *la solució*: “Jo sóc el camí...” Essent raonables l'hauríem de seguir...

Per aquest seguiment, com per a tota caminada, és ideal poder comptar amb un guia expert que ens acompanyi, i açò és la Verge Maria per a nosaltres: (‘Estrella dels mars’ –navegants-; “*Ven con nosotros al caminar, Santa María, ven*”; ‘Odigitría’: la que indica el camí). Evangeli de Joan: “*Feis tot el que Ell us digui*”... Així va començar Jesús els seus senyals prodigiosos a Canà de Galilea. Així manifestà la seva glòria, i els seus deixebles varen creure en ell”.

(Salvades les distàncies) els cristians esteim cridats a fer el mateix paper de Maria: ser “*notícia de Déu*” en el món, guies que orienten i acompanyen. És molt important la nostra vocació.

Estem vivint enmig d'indiferents i d'agnòstics (pagans i gentils), en una societat aparentment ‘cristiana’ perquè encara hi ha molta sacramentalització, però sabem que “*no es oro todo lo que reluce*”... I tenim el deure de ser *punts de referència, senyals, guies* dels qui caminen allunyats de Déu, dels qui pregunten i dels qui no pregunten res, dels qui busquen i dels qui caminen perduts.

Per açò, *la nostra presència en el món ha de ser* –sempre amb humilitat i sense pretensions– *una presència activa, transformadora, evangelitzadora*... Jesús diu: “*Vosaltres sou la sal de la terra, la llum del món, el llevat*”. Parla més de qualitat que de quantitat.

Si per una banda hem d'anar alerta per a no donar cap pas en fals que pugui desacreditar (el nostre servei), ni desorientar als que ens miren, per

l'altra banda hem de ser "notícia" de Déu, encarnació de la "Bona Notícia", testimonis de Crist..., han de veure "les nostres bones obres", que és l'únic que convenç.

Els qui no creuen han de trobar en cada cristià una informació completa sobre el Déu viu i vertader que s'ha revelat en Jesucrist. Hem de ser testimonis d'allò que vivim gojosament.

De vegades cantem: "*tastau i veureu que n'és de bo és el Senyor*"... Hem de ser una "degustació gratuïta" d'aquesta bondat i sempre a l'abast de tots, guanyant per la nostra conducta el qui no podem guanyar amb les nostres paraules.

Multitud d'homes i dones caminen pels camins de la vida "sense brúixola", ignoren els camins que condueixen a la vertadera felicitat i a la pau del cor. Van preguntant i, a la seva manera, ens estan demanant que els mostrem Déu: "¿tu creus en Déu?, ¿hi ha Déu?, ¿on està el teu Déu?, ¿tu l'has vist?, ens estan dient, fins i tot quan es riuen de nosaltres o ens insulten o ens persegueixen...

Hem de ser capaços de donar-los resposta i indicar-los el camí. No podem deixar-los sols en la recerca, o, per la nostra mediocritat, desorientar-los encara més, donant a entendre que el camí de Jesús no val massa la pena.

Al contrari, com diu el nostre Programa Diocesà, volem FER EXPERIMENTAR LA PROPOSTA SALVADORA DE JESÚS DE MANERA QUE PUGUI SER REBUDA COM UNA BONA NOTÍCIA (EN 18).

Per a lo qual, hem d'entrar en contacte amb la realitat que ens envolta amb una fe adulta i capaç d'assumir les pròpies responsabilitats en un món que s'ha fet també adult... i que és el lloc de verificació de la serietat i de l'autenticitat de la vida cristiana (1Jo 4,12). I no podem quedar tranquils deixant córrer les coses, pensant que la responsabilitat és sobretot dels qui tenen càrrecs públics, als qui els hi he donat una mena de xec en blanc...

La pregunta és: On queda la nostra capacitat de ser "*llevat i ferment*"?

*** Dues observacions per a ser "*presència transformadora*" als nostres ambients: d'una banda s'hauria d'evitar aquella mena d'"exclusivis-

me” catòlic (que s’oblida de la legítima laïcitat de les institucions) i, d’altra, aquell “activisme confessional” (una mica fonamentalista) que pot resultar escandalós (“¿No és bo que estiguen tan satisfets de vosaltres mateixos! ¿No sabeu que una mica de llevat fa pujar tota la pasta? Netegeu-vos bé del llevat vell i sigueu una pasta nova”...-1Cor 5, 6).

Serà sempre millor:

1) *emprar tots els recursos de la nostra intel·ligència i capacitat operativa...* Açò demana més “oració” i més “lectura creient” de la realitat donant sempre prioritat a “l’experiència del Déu” que se’ns ha manifestat en Jesucrist (Miq 5,2ss: “Ell vindrà a pasturar amb el poder del Senyor, amb la glòria del nom del Senyor, el seu Déu. Viuran segurs perquè ell serà gran d’un cap a l’altre de la terra. Ell serà la pau...”)

2) i “*programar accions de presència i acompanyament*” (sense quedar-nos en lo intraeclesial), treballant tots més en la mateixa direcció *des de la diversitat*, sense protagonismes i tenint més capacitat per fer feina en equip, sabent que “Déu ho disposa tot en bé dels qui l’estimen, dels qui ell ha decidit cridar; perquè ell... els ha destinat a ser imatge del seu Fill, que així ha estat el primer d’una multitud de germans. (Rom 8, 28ss)

El criteri és sempre el mateix: Fer “*AMB ALTRES i PER AL BÉ DE TOTS*”. I, sobretot, “*per al bé dels últims*”, dels oblidats, dels marginats, de les “noves pobreses” que provoca una societat relativament pròspera que conviu amb retards i misèria, tolerant el drama de la immigració, la soledat dels ancians, la frustració dels joves sense feina, etc.

Això suposa promoure un “*projecte de societat*” alternatiu a l’actual que tendeix a marginar i excloure...

Tot i que açò supera, evidentment, les nostres forces, hem de sensibilitzar-nos i suggerir les necessàries intervencions, que impliquen el rebuig a l’indiferentisme i al consumisme i una generosa obertura a les necessitats dels altres.

I hem de revisar també els nostres propis estils de vida i col·laborar al bé comú amb tots els homes i dones de bona voluntat i amb les institucions en les que s’expressa la vida col·lectiva, sense exclusivismes ni prejudicis.

Vull acabar recordant que el moment central en la vida de les nostres parròquies serà sempre la celebració del sacrifici eucarístic, memorial del “Déu-amb-nosaltres” que no s’estranya de la nostra història, sinó que vol acompanyar-la per sempre.

Contemplant el Déu viu i *encarnat*, és seguir escoltant la indicació de Maria: “*Feis tot el que Ell us digui*”...

HOMILIA a ALAIOR

[Inaugurant el Centenari de LA SALLE a les Balears]

16 d’octubre de 2004

Avui, com l’apòstol Pau als cristians de Colosses (1, 3-6), pregarem per les persones i l’obra educativa de La Salle perquè continui donant fruits “*moguts per l’esperança... que heu conegut per la paraula de la veritat, l’evangeli, que ha arribat fins a vosaltres. I... creix i dóna fruit en tot el món...*”

I particularment donem gràcies a Déu, Pare de nostre Senyor Jesucrist, per la fundació de l’Institut dels Germans de les Escoles Cristianes i pels seus primers 100 anys dedicats al **creixement integral de les persones dins la nostra cultura** a les Balears, **orientats pels principis de l’Evangeli i dels ensenyaments de l’Església...** “*moguts per l’esperança...*”

Viure amb esperança el present suposa estimar el món i el temps que ens ha tocat viure, en actitud permanent de discerniment, sabent que hi ha jull però també molt de blat. Una esperança que no ens ha de dur al fanatisme ni a la seguretat orgullosa, sinó a la confiança absoluta en la força i saviesa de Déu, i en el seu Esperit que ens guia.

És la fe en Jesús ressuscitat la que ens dóna confiança en el poder alliberador i transformador de l’Evangeli del que som mitjancers. Per açò, tot i que la nostra fe en Jesucrist l’hem de *proposar sense mai imposar-la a la força*, cal anunciar-la amb valentia per il·luminar, purificar i estimular... No es pot anunciar a Jesucrist des de la por, el dubte, o el silenci vergonyant.

Sant Joan Baptista de La Salle (1651-1719), en la societat francesa del s. XVII amb forts contrastos, governada per Lluís XIV, va veure en les diferents modalitats de l'educació un dels millors serveis a fer a la persona i a la societat.

Va ser l'iniciador de la formació sistemàtica d'educadors al servei de la joventut i se'l considera un pedagog i humanista compromès amb la democratització de l'educació (avui diríem compromès preferentment amb els pobres i necessitats i amb la justícia social). Amb els seus escrits pedagògics dirigits a la formació dels educadors va obrir les possibilitats de l'educació a tots els grups socials, demanant una atenció personalitzada dels alumnes en un ambient fratern de creixement i dinamització continu. En 1950 el Papa Pius XII el proclama "*Patró Universal dels Educadors*".

En el pensament i les tradicions pedagògiques de l'Institut dels Germans de les Escoles Cristianes és manifesta la preocupació per una visió cristiana de la persona humana, del món, de la història i del saber, cercant una formació integral, harmònica, des d'un projecte obert a la transcendència i a la construcció fraterna de la societat.

Per tant, tot i que al nostre món hi ha forts fermentos d'indiferència religiosa, caldrà seguir fent una *oferta pública i visible, clara i directa, de la transcendència...* procurant que les noves generacions descobreixin i practiquin valors que van més enllà de les utilitats immediates: honradesa, sinceritat, pau, convivència, gratuïtat, oblit de si. I comprometent-nos amb un testimoni de vida que és el que pot convèncer... "*Mucho mejor los convenceréis con el ejemplo de un proceder reservado y modesto que con todas las palabras que pudierais decirles*" (com ens han recordat fa uns moments amb paraules del Sant).

Hem d'afegir encara més: **un educador cristià ha d'experimentar la seva vocació, el seu servei, com un do, com una "gràcia"** que li dóna l'oportunitat de fer-se "*mediació*", "*signe*" de l'amor de Déu per cadascú, reproduint aquella "*condescendència*" per la qual Jesús s'ha fet u de nosaltres. Però, al mateix temps, pot tenir "*una experiència del Déu proper*" en cada al·lot o al·lota que ha d'acompanyar en el camí de la vida.

Com hem proclamat a l'Evangelí (Mt 18, 1-5): "*...si no torneu a ser com els infants, no entrareu al Regne del cel. ...el qui es faci petit com aquest*

infant és el més important en el Regne del cel. I qui acull un infant com aquest en nom meu, m'acull a mi."

I una darrera paraula: la vocació de l'educador cristià brolla del seu **bap-
tisme** pel qual queda incorporat a l'Església de Jesucrist, poble cridat, tot
ell, a treballar al servei del projecte salvador de Déu.

Un educador cristià ha d'assumir personalment que **ell és presència
d'Església** i que ha d'exercir el seu ministeri amb les "exigències" que li
planteja la seva "comunió" amb l'Església, perquè està entroncat en una
tradició viva que l'ha precedit, és *testimoni i anella* d'una tradició viva i,
com a tal, ha d'exercir el seu ministeri vinculat a l'Església.

Amb naturalitat deim (i és ver): "*Tots som Església*". Però... ¿com ho
experimentem i demostrem?

La millor manera de viure aquesta realitat és tenir sentit de pertinença a
l'Església Particular presidida pel Bisbe, successor dels Apòstols, en
comunió amb el Bisbe de Roma successor de Pere. I, en conseqüència, sen-
tir-se "membres vius" d'aquesta part d'Església propera a la nostra vida de
cada dia, en la que anem pelegrinant i en la vida comunitària de la qual
neix, creix, s'alimenta la nostra Fe...

L'educador cristià, doncs, ha de viure arrelat en la comunitat eclesial...,
vivint el seu sentit eclesial inserit a la seva comunitat cristiana concreta i
immediata en la que crea llaços de fraternitat i comunió.

Tot i que avui sembla haver-hi poques ganes d'aprofundir, hem de demanar al Senyor la *capacitat de mirar cap endins*, de dirigir la mirada i el cor cap endins, conscients que *ser educador, poder educar a pensar, a decidir i a servir és una tasca molt important. Educar és un art.*

ESCRITS

MARIA, UN REGAL, UN DO, UNA “GRÀCIA” DE DÉU

Les festes de Maó en honor de la Mare de Déu de Gràcia, en oferir-nos la possibilitat de viure uns dies sense la pressió de la feina i de l’‘estrés’ habitual, haurien de ser una bona ocasió per mirar-nos les coses amb pau i serenor.

Cal dir que **la Mare de Déu**, per als cristians, és més que una “imatge”, més que un record i que un símbol... Es tracta d’una persona viva i real amb la que ens relacionam i dialogam constantment.

Des que Jesús, a la creu, digué al seu deixeble Joan que ens representava a tots “*Aquí tens ta mare*”, i aquest “*la va acollir a casa seva*”, tots els cristians tenim el gran goig de tenir la mateixa Mare que Jesús. I com que ella s’ho pren molt seriosament, cadascú de nosaltres té la felicitat experiència de viure acompanyat per l’amor maternal d’aquesta dona excepcional.

En aquest sentit Maria és un regal molt gran de Déu, un do, UNA “GRÀCIA”. Maria forma part d’aquest gran regal de Déu a la humanitat que és el bon Jesús en qui s’encarnà l’amor infinit, la misericòrdia i el perdó de Déu per cada un dels seus fills.

El títol per a Maó tan estimat de *Mare de Déu de Gràcia* ens posa directament en relació amb la “GRATUITAT” que és un component necessari de l’amor. Sense gratuïtat no hi ha amor vertader. I això s’ha de ressaltar amb traços ben grans en una societat tan “interessada” com la nostra en la que ningú vol donar res a canvi de res, en la que tot té un preu, en la que allò que no és rendible no té cap valor.

Demanam al Senyor, per intercessió de la Mare de Déu “de Gràcia”, capacitat de creure en el valor i el significat de la “gratuïtat” i la voluntat i la decisió de saber posar-la en pràctica generosament i per a TOTS.

Amb la meva salutació a cadascú i desitjant-vos MOLT BONES FESTES,

† **Joan, Bisbe de Menorca**

(Publicat a la revista BRISAS el 4 de SETEMBRE de 2004)

COMUNITAT EUCARÍSTICA I SERVEI

Amb motiu de la “Trobadà Eucarística” a Menorca aquest dissabte de l’ANE de les Balears, vull compartir aquesta reflexió.

La comunitat formada entorn de Jesús havia quedat interrompuda, trencada, desfeta des de Getsemaní, i va tornar a buscar-se el diumenge pel fet de saber que Ell era viu. Es retroben i recomença el seu camí compartint tots la mateixa experiència creient: “Hem vist el Senyor”.

Hem de recordar que les trobades post-pasquals amb el Ressuscitat tenen lloc ordinàriament durant un àpat mig normal i mig ritual (Lc 24,41-43; Mc 16,14; Jo 21,12-13; Fets 1,4), i amb matisos eucarístics (el relat més clar és el d’Emaús -Lc 24,13-35). Són àpats que anuncien i anticipen el banquet definitiu al Regne del cel: “Com desitjava menjar amb vosaltres aquest sopar pasqual abans de la meva passió! Perquè us asseguro que ja no el menjaré més fins que la Pasqua trobi el seu compliment en el Regne de Déu” (Lc 22,15-16).

Pot ser, hauríem de superar una certa vivència superficial de l’Eucaristia, aprofundint més i més en aquesta presència salvadora del Ressuscitat: “FELIÇOS ELS CONVIDATS A LA TAULA DEL SENYOR”.

¿Pot dir-se que és la fe en Crist Ressuscitat el que ens reuneix a la celebració de l’Eucaristia? La trobada amb el Ressuscitat va canviar la vida dels apòstols..., ¿què canvia en la nostra?

“Contemplem”, doncs, gestos, paraules, actituds... al Darrer Sopar (Jo 13, 1-17): un amor que es fa “do, servei i sacrifici” (Mc 10,45) i un gest programàtic... que és la més alta manifestació de qui és Déu i l’anticipació de la Creu que dóna a aquest gest tota la seva consistència (va immediatament precedit i seguit per dues afirmacions importants de Jesús: al cap.12 diu “Qui em veu a mi, veu el qui m’ha enviat”. Segueix el 13 amb el Lavatori i, al cap.14, respon a Felip: “Qui m’ha vist a mi, ha vist el Pare”). ¿M’has vist rentar els peus? Has vist el Pare.

“¿Enteneu això que us he fet?”... (Jesús tracta d’ajudar-los a madurar en l’estil del seu seguiment) ...“també vosaltres us els heu de rentar els uns als

altres. ...Ara que heu entès tot això, FELIÇOS DE VOSALTRES SI HO POSEU EN PRÀCTICA!” (vv.12-15.17).

Que el Senyor ens concedeixi comprendre i assimilar aquestes “benaurances”.

Amb la meva salutació a cadascú,

† **Joan, Bisbe de Menorca**

(Publicat al FULL DOMINICAL el 5 de SETEMBRE de 2004)

CARTA ABIERTA A LOS DIOCESANOS DE LA IGLESIA DE MENORCA

Al comenzar un nuevo curso y, pensando en la necesidad de que “todos” los bautizados contribuyamos a mirar la realidad pastoral que nos rodea lo más objetivamente posible en el actual contexto social y eclesial, quiero ofreceros esta reflexión a la vez que invito a seguir teniendo muy presente nuestro OBJETIVO GENERAL (del Bienio 2003-2005): BUSCAR CAMINOS DE PRESENCIA como “sal, luz y fermento”, Y PROMOVER INICIATIVAS QUE FAVOREZCAN EXPERIMENTAR LA PROPUESTA SALVADORA DE JESÚS DE MANERA QUE PUEDA SER RECIBIDA COMO UNA BUENA NOTICIA (EN 18) que aporta “sentido” a las diferentes experiencias de la vida y a la misma vida, a fin de que la fe sea “determinante” en las vivencias y decisiones.

A veces nos lamentamos de que algunas realidades eclesiales (reducidas a una oferta preferentemente cultural y/o de sacramentalización) evidencian carencias, tienen poco dinamismo interno y, a la vez, poca presencia externa ‘significativa’. Así, con una existencia más bien formal, no estamos en condiciones de establecer relaciones evangelizadoras con la sociedad.

Esta ‘ausencia’ de aportación de la visión cristiana en los asuntos comunes la achacan algunos a una “carencia de secularidad en los planteamientos pastorales”, y piden ir como Jesús “fuera de las puertas de la ciudad... fuera del campamento” (Hebr 13,12-13) para entrar en relación con los problemas de la gente allí donde “vive”, para prestar más atención a lo que sucede a nuestro pueblo e involucrarse asumiendo las propias responsabili-

dades con una fe adulta en un mundo que se ha hecho también adulto. Porque es en el mundo (*seculum*) donde se ha de verificar la seriedad y la autenticidad de nuestra vida cristiana (1Jó 4,12), prestando verdadera atención a lo que pasa cada día a nuestro alrededor. Y no se puede quedar uno tranquilo dejando correr las cosas, pensando que la responsabilidad es sobre todo de los especialistas (¿los pastores?).

Por ejemplo, los cristianos vamos percibiendo que algunas cosas que parecían centrales, ahora van quedando ‘al margen’ o tienen poca consideración social, y que nuestro mensaje no es ya la única propuesta de sentido en una sociedad cada día más pluralista y abierta a muchas otras influencias culturales, filosóficas y religiosas. En estas condiciones, la tentación puede ser replegarse y estrechar filas para defenderse de “los otros”. O procurar que, al menos en nuestras parroquias, no haya contraposiciones y contrastes, tendiendo instintivamente a excluir todo aquello que pueda dividirnos: p.e. comprometerse en los asuntos “del mundo”, porque habrá que definirse sobre algunas cosas y no tendremos todos la misma postura; implicarse en actitud de búsqueda en algunas iniciativas (“puentes” fe-cultura, fe-historia...), porque no siempre estará claro cuál es la mejor; convivir fuera de “nuestro” círculo, porque eso, a veces, supone ir hacia un mundo desconocido y quizá hostil, con el consiguiente y explicable temor a la novedad y al riesgo.

Jesús nos pide ser presencia transformadora en nuestros ambientes (“luz del mundo y sal de la tierra”), pero eso no quiere decir tenerlo todo claro o tener la “exclusiva”. Nos sigue pidiendo “utilizar todos los recursos de nuestra inteligencia y capacidad operativa en nuestro servicio a la causa del Reino”; “planificar acciones de presencia y acompañamiento” en los acontecimientos de significación humana, sin quedarnos anclados preferentemente en acciones intraeclesiales; hacer “lectura creyente” de la realidad analizando los hechos de cada día a la luz del Evangelio, porque sin Él no podemos hacer nada (NMI 38), y porque contemplar al Dios vivo y “encarnado” es siempre una llamada a “tomar seriamente” la historia. (*Ecclesia d’Eucaristia* 26, 20, 59, 62).

Para todo eso, sigo pensando que hay que coordinar más..., es decir, trabajar todos en la misma dirección desde la diversidad de los carismas, de manera menos personalista (¿individualista?), sin protagonismos y teniendo más capacidad de trabajar interparroquialmente.

El criterio que propuse el primer día continúa siendo válido: hacer las cosas siempre “*CON OTROS PARA EL BIEN DE TODOS*”.

Evidentemente, hoy hay muchas realidades cuya evangelización supera las fuerzas de cualquier parroquia aislada. Situaciones que hay que conocer y “leer” con ojos atentos y sugiriendo las necesarias intervenciones, incluso revisando nuestros propios estilos de vida.

Tampoco se trata de promover iniciativas confiadas a la buena voluntad de cada uno, sino de un compromiso colectivo de toda la comunidad cristiana local, partiendo del presupuesto que el cristiano tiene el deber de colaborar al bien común con todos los hombres y mujeres de buena voluntad y con las instituciones en las que se expresa la vida colectiva, sin exclusivismos ni prejuicios.

Y también sería deseable que los laicos comprometidos en política, “si se confiesan católicos”, tuvieran una presencia más clara en la comunidad eclesial a la que pertenecen, (con humildad y más allá de sus legítimas afiliaciones), tanto para evitar que se ensombrezca o incluso se eclipse su propia motivación religiosa originaria, como para favorecer que la comunidad eclesial esté mejor informada sobre la vida de las instituciones, de manera que se evite toda forma de aislamiento y toda tentación de autosuficiencia o de instrumentalización partidista.

Aprovecho para recordar la reunión (“a puertas abiertas”) que todos los miembros de los Consejos Parroquiales tendrán conmigo arciprestalmente los próximos días 22 (Maó), 23 (Centre) y 24 (Ciutadella).

Con mi saludo a cada uno,

† **Joan**, *Obispo de Menorca*

(Publicado en el DIARIO MENORCA el 18 de SEPTIEMBRE de 2004)

SER AGENTS DE PAU

No és bo de fer mirar-se “pacíficament” el problema migratori perquè és una experiència molt dolorosa per a qui l’ha de viure.

Mai hauríem d'acostumar-nos a contemplar la quantitat de drames provocats per la mobilitat humana "forçada" i tantes altres tragèdies... "¿com parlar de pau quan es registren constantment situacions de tensió en moltes regions de la Terra?, ¿com pot contribuir el fenomen de les migracions a construir la pau entre els homes?... S'han d'encoratjar gestos i esforços concrets de perdó i de reconciliació; cal superar contrastos i divisions... S'ha de reafirmar amb vigor que no pot haver-hi autèntica pau sense justícia i sense respecte dels drets humans" (Joan Pau II). Educar-nos per a la pau és, doncs, una urgència i ens afecta a tots.

Quan, malauradament, tants de germans i germanes nostres no poden viure en pau i dignitat al seu propi país i es veuen necessitats d'emigrar per la força, hem de facilitar-los que puguin asseure's a la taula de la humanitat ("Mater et Magistra", 30 i 33).

És ben cert que el fenomen migratori ha de ser "regulat", però mai serà acceptable cap tipus d'indiferència.

Gràcies a Déu, algunes comunitats van mostrant que, si s'afavoreix l'acollida fraterna i una integració gradual que faciliti la trobada i la comprensió, harmonitzant les diferències, els emigrants ofereixen una molt bona contribució a la nostra pròpia escala de valors massa "materialitzada" i més aviat "deficitària".

Multipliquem "proximitats" i siguem agents de pau (Mt 5, 9).

Amb la meva salutació a cadascú,

† **Joan, Bisbe de Menorca**

(Publicat al FULL DOMINICAL el 26 de SETEMBRE de 2004)

INSISTIRÉ: FER "AMB ALTRES" PER AL BÉ DE "TOTS"

A la nostra Diòcesi ens em proposat "buscar camins de presència (essent 'sal, llum i llevat') i promoure iniciatives que afavoreixin experimentar la proposta salvadora de Jesús com una bona notícia" (EN 18), especificant que açò s'hauria de fer "preferentment" en el món de la família, de la joven-

tut, de l'ensenyament i dels qui viuen allunyats de la fe. A més, volem incorporar a tots els camps de la pastoral ordinària la dimensió vocacional de la vida cristiana i 'instituir' ofertes de catequesi d'adults.

Ara cal concretar-ho en els **PROGRAMES PROPIS** (ADM 117) fixant: *QUÈ* ens proposem (Objectius específics); *PER QUÈ* (motivació essencial); *COM* (iniciatives i mitjans); *QUAN* (calendari); *QUI* es fa responsable (que es porti a la pràctica); *AVALUACIÓ* (dia i manera de verificar resultats i/o d'actualitzar la programació assumint les noves realitats que s'hagin produït). Aquesta manera de fer feina és *una forma d'espiritualitat* molt necessària avui i implica una "ascesi" més exigent que certes penitències corporals: ajuda a renunciar a fer indiscriminadament el que més agradi a cadascú i demana complementar-se i "coordinar" més, és a dir, treballar tots en la mateixa direcció corresponsablement des de la diversitat (Ef 4,7ss). Revisem, doncs, mentalitats i estils.

Potser hauríem de mirar també la manera d'estar al "territori" (realitat humana en la que la parròquia esta inserida) formulant projectes a mig camí entre el carrer i el temple, que puguin casar allò humà amb allò cristià ("no hi ha res genuïnament humà que no trobi ressò en el cor dels deixebles de Crist"- GS 1) i fer conèixer i practicar un estil de pensament i de vida coherent amb l'Evangelí de Jesús. Tot i que les respostes siguin minoritàries, la nostra oferta s'ha de fer a tots (Mc 16,15). Treballar amb aquesta orientació "missionera" ("*anau...*") demana una certa "mobilitat". La pastoral tradicional està més acostumada al "*veniu...*"

Sense oblidar que, sobretot a les ciutats, hem d'anar concentrant l'oferta per tal que la nostra presència i acció evangelitzadora pugui ser més realista i les nostres forces millor emprades. Insisteixo que cal optar per una pastoral "orgànica" (que és més que fer coses junts), posant en marxa "*serveis funcionals*" interparroquials... començant per "projectes ben concrets" assumits per dues o més parròquies veïnes.

Amb la meva salutació a cadascú,

† **Joan, Bisbe de Menorca**

(Publicat al FULL DOMINICAL el 3 d'OCTUBRE de 2004)

¡GLORIFIQUEU EL SENYOR AMB LA VOSTRA VIDA: ANAU-VOS-NE EN PAU!

Sempre acabam la celebració eucarística amb l'enviament a la missió, al testimoniatge en la vida de cada dia. És l'Eucaristia –presència del Ressuscitat– la que dinamitza la comunitat cristiana fent-nos capaços del lliurament total (Jo 6,51), la que fa l'Església sacrament de la unitat de la família humana (LG 1) segons el somni de Déu i “dóna als creients la força de ser promotors de solidaritat i de renovació, contribuint a canviar les estructures de pecat en les que estan submergides persones, comunitats i, de vegades, pobles sencers” (Dies Domini, 73).

Les Obres Missionals Pontifícies ens fan aprofundir la importància i les tasques dels missioners i ens hem de fer preguntes: ¿quin és el nostre lloc i la nostra missió a l'Església?; ¿com podem ajudar-nos a ser missioners de ver i en perspectiva universal?; ¿quines són les prioritats missioneres més enllà de la nostra comunitat local i les passes a donar? És el mateix Jesús qui ens diu “amics” i ens envia a evangelitzar tots els pobles (Mt 28,19). Som cridats a ser deixebles seus i a fer-ne deixebles per a Ell: som deixebles per a la missió.

El lema d'aquest any (“*És l'hora del TEU compromís missioner*”) i el mateix Joan Pau II, al missatge del DOMUND 04, demana a les nostres comunitats “escoltar l'Esperit i acceptar les seves inspiracions reservant per a la missió universal les millors forces dels seus membres, enviar-los amb alegria al món i acompanyar-los amb l'oració i el recolzament espiritual i material que necessiten” (Fets 13, 1 -3).

Donem sempre gràcies al Bon Déu pels missioners i missioneres que fan present Jesús i la seva Església arreu del món, i seguim donant prioritat a l'animació, informació, formació i cooperació missionera en la pastoral diocesana i parroquial, revifant l'interès pel compromís missioner i promovent vocacions missioneres (RM 36 i 83). Calen ‘serveis missioners’, però calen sobretot persones, nosaltres mateixos?... com a missioners.

Amb la meva salutació a cadascú,

† **Joan, Bisbe de Menorca**

(Publicat al FULL DOMINICAL el 24 d'OCTUBRE de 2004)

DOCUMENTS DIOCESANS DE PASTORAL

JOAN PIRIS FRÍGOLA PER MISERICÒRDIA DE DÉU BISBE DE MENORCA EN COMUNIÓ AMB LA SEU APOSTÒLICA

D'acord amb les facultats que el Codi de Dret Canònic atorga al bisbes diocesans en matèria litúrgica i disciplinar, tenint en compte les adaptacions establertes per la Conferència Episcopal Espanyola i el dret litúrgic contingut als distints rituals, i per tal de contribuir a una acció pastoral més d'acord tant amb la situació peculiar de missió que vivim com amb les exigències que demana la naturalesa dels sagraments, s'ha portat a terme la revisió i posada al dia del "Directori Sacramental per a la Diòcesi de Menorca", promulgat pel Bisbe Antoni Deig Clotet (a.c.s.), el 7 de gener de 1986, tal i com havia demanat l'Assemblea Diocesana (1996-98).

Tenint presents les aportacions del Consell Presbiteral i del Consell Pastoral Diocesà i agraint els treballs dels responsables dels Secretariats Diocesans de Litúrgia i de Catequesi i la posterior revisió detallada per part dels Delegats d'Àrea Pastoral,

APROVO I PROMULGO EL DIRECTORI SACRAMENTAL PER A LA DIÒCESI DE MENORCA, presentat als tres arxiprestats els dies 22, 23 i 24 de setembre d'enguany, pregant que el seu contingut sigui donat a conèixer i explicat als fidels.

Disposo la seva publicació al Butlletí Oficial del Bisbat i la seva entrada en vigor el dia 1 de gener de 2005, quedant derogat l'anterior Directori Sacramental (vid. supra).

Ciutadella de Menorca, a 7 d'octubre de 2004.

† **Joan Piris Frígola**
Bisbe de Menorca.

Jaume Ametller Pons,
Secretari General i Cancellier

DIRECTORI SACRAMENTAL PER A LA DIÒCESI DE MENORCA

PRESENTACIÓ

El present Directori Sacramental és fruit de la revisió i posada al dia que havia demanat la nostra Assemblea Diocesana i vol servir a una acció pastoral més evangelitzadora en les noves circumstàncies socioculturals.

Malgrat el descens de pràctica religiosa experimentat en les últimes dècades, moltes persones segueixen demanant els sacraments, sobretot aquells que acompanyen moments importants de l'existència humana (naixement, infància-adolescència, matrimoni, mort).

Tot i que hem de reconèixer i agrair els esforços que s'han fet i se segueixen fent per assegurar més la veracitat d'aquells aspectes que fan dels sacraments cristians signes i instruments de salvació, gestos de Crist, esdeveniments de l'encontre lliure del ser humà amb Déu per la fe i mitjà d'incorporació a l'Església, algunes celebracions donen la impressió de realitzar-se amb una fe poc discernida i poden desvirtuar la identitat cristiana dels mateixos sacraments i de la comunitat que els celebra. Açò crea un gran malestar, especialment, en els agents de la pastoral.

El diàleg pastoral, en tota la seva amplitud, és el gran repte d'una pastoral sacramental en context de missió. Ni actituds maximalistes ni reduc-

cionistes, sinó acollida pacient i respectuosa i discerniment de les diferents situacions de fe (confessada, practicada i celebrada) a la llum de criteris objectius.

Les presents orientacions diocesanes volen contribuir a una acció pastoral més d'acord tant amb la situació peculiar de missió que vivim com amb les exigències que demana la natura dels sacraments.

Agraesc molt la feina feta pels responsables dels Secretariats Diocesans de Litúrgia i de Catequesi i la posterior revisió detallada per part dels Delegats d'Àrea Pastoral.

† Joan, Bisbe de Menorca.

INTRODUCCIÓ

El Directori Sacramental que l'Església de Menorca ofereix als diferents agents de la pastoral litúrgica vol ser una eina el més eficaç possible, per a *posar els fonaments d'una acció pastoral que intenti respondre seriosament al repte que suposa la transformació constant de la societat*, enmig de la qual viu l'Església, per una banda, i a les exigències que provenen de la mateixa realitat sacramental, per l'altra.

En nom de l'eficàcia, per tant, aquest Directori Sacramental **no pretén** fer una exposició exhaustiva de les normes i condicions que s'han d'observar entorn de la celebració de cadascun dels sacraments. En aquest sentit, els diferents agents de les celebracions litúrgiques *són remesos ja des d'ara als respectius Rituals* i al vigent Codi de dret canònic (llibre IV).

Aquest Directori Sacramental vol impulsar, més tost, una manera de fer que estigui en sintonia amb l'esperit de la reforma litúrgica que va promoure el Concili Vaticà II. És a dir, vol remarcar els **fonaments teològics** dels sacraments i les **conseqüències pastorals** que se'n deriven, tal com ho ha demanat la nostra Assemblea diocesana.¹

I. ELS SAGRAMENTS EN LA VIDA DE L'ESGLÉSIA

A. La dimensió cristològica dels sacraments

Des de sempre l'Església ha vinculat molt estretament a Crist i al valor salvador de la seva Passió, Mort i Resurrecció les accions litúrgiques que anomenam Sacraments. “*Ell és la imatge del Déu invisible*” (Col 1,15), en Ell el Déu de l'Aliança nova i eterna es fa presència visible: “*Qui m'ha vist a mi ha vist el Pare... És el Pare qui, estant en mi, fa les seves obres*” (Jn 14,9-10); “*La tradició que jo he rebut i que us he transmès a vosaltres ve del Senyor*” (1Cor 11,23), diu sant Pau parlant expressament de l'Eucaristia. Des d'aquesta fe els teòlegs parlen de *Crist* com del *sagrament original*, font de la gràcia de tots els sacraments.

“*Els Sacraments són signes eficaços del misteri de la salvació de Crist i de la seva realització en el “temps de l'Església”. A tot aquell qui ha rebut i ha acceptat l'anunci de la Bona Nova, els sacraments el posen en comunió amb el misteri total de Crist, però segons els diversos aspectes que integren la salvació: el ser creats a imatge de Déu en Crist com a fills de Déu, com a portadors de l'Esperit, com a sacerdots i adoradors perfectes de Déu*”.²

B. La dimensió eclesiològica dels sacraments

“*Els fidels, incorporats a l'Església pel baptisme... i, regenerats com a fills de Déu, han de professar davant els homes la fe que de Déu han rebut per mitjà de l'Església*” (Lumen Gentium –LG 11).

Segons la bella expressió d'una antiga pregària litúrgica, del costat de Crist adormit a la creu nasqué l'Església. I sant Agustí, i amb ell tota la tradició, comenta: “*El Crist mor a fi que en la seva mort neixi l'Església*” (“*Moritur Christus ut fiat Ecclesia*”). De Crist-Sagrament neix una Església-Sagrament, signe visible, Cos de Crist, diu sant Pau, que prolonga en el temps i en l'espai la presència salvadora del Senyor. Des d'aquesta certesa el Concili Vaticà II anomena diverses vegades l'Església “*Sagrament universal de la salvació*”.

I des d'aquesta mateixa perspectiva teològica podem afirmar:

1.- Que els Sacraments són accions de Crist en tant que “*signifiquen*” l'actualització de la salvació, i són, també, accions de l'Església perquè es

celebren en ella i per mediació d'ella. D'aquí que els Sagraments *impliquen la fe en Crist i l'acceptació de l'Església* com a Cos visible de Crist, primícia d'una nova humanitat.

2.- Tots els Sagraments celebren el mateix i únic misteri de Crist, però cadascun d'ells el fa present i el "*significa*" segons el diferent "*signe sacramental*":

2.1. Els Sagraments de la Iniciació

En els Sagraments de la Iniciació (*Baptisme, Confirmació i Eucaristia*), l'aigua i la unció amb la imposició de la mà ens parlen de mort i de vida nova (efusió de l'Esperit "*que infon la vida*"); el pa i el vi, primer oferts i després menjats en *comunió*, ens parlen, també, de mort ("*aquest és el meu cos entregat...*"; "*aquesta és la meva sang vessada...*") i de món nou, on la nova humanitat reconciliada s'asseurà entorn d'una mateixa taula per a compartir el banquet de festa.

Per aquests Sagraments de la Iniciació vivim *un nou naixement*, rebem l'Esperit de fills (Gal 4,6-7) i som introduïts en el poble de la nova aliança, per tal que siguem "*germen d'unitat, d'esperança i de salvació per a tot el llinatge humà*" (LG 9).

No és estrany, per tant, que aquests hagin estat considerats com els principals sagraments, fins al punt d'administrar-se en una mateixa celebració com si fossin tres moments d'un gran Sagrament, durant els primers segles, i avui encara a l'Orient.

2.2. Els Sagraments de la curació

2.2.1. "*Déu ha decidit que Jesucrist, amb la seva sang, fos l'instrument de perdó per mitjà de la fe; ha mostrat així la seva justícia salvadora... també per a nosaltres... que creiem en aquell qui va ressuscitar d'entre els morts Jesús, Senyor nostre, entregat a la mort per perdonar-nos els pecats i ressuscitat per fer-nos justos*" (Rom 3,25; 4, 24-25).

"*Ara, per tant, no deixeu regnar més el pecat en el vostre cos mortal*" (Rom 6,12).

L'experiència, però, de cada dia ens fa copsar la veritat d'allò que cantam: "*Cercant miratges, lluny de la llar, hem perdut el nom que ens vas dar*". Perdre el nom és perdre la identitat. És l'experiència

del mal, del pecat, que rebutja la dignitat de fills i fa estralls entre els germans (Lc 15,11-32).

El *Sagrament de la Penitència*, anomenat també “segon baptisme” o sagrament de “re-iniciació”, és “Signe” de mort i resurrecció (de l’esclavatge a la llibertat), “*per la mort i la resurrecció del seu Fill*” (fórmula de l’absolució sacramental), a través del ministeri de l’Església, sagrament de Crist.

2.2.2. El naixement d’un infant és un esdeveniment ple de joia i esperança. A l’inici del camí la vida és bella. El cor jove es carrega fàcilment d’il·lusions i projectes.

La vida, tota ella, és un projecte d’esperança, que, dia a dia, es va fent realitat amb la força de l’amor. Amb el pas dels anys, però, la vida ens va oferint, a vegades dissimuladament, el tast de les limitacions humanes com a anticipació de la mort.

“*Si entre vosaltres hi ha algú que esta malalt, que faci cridar els preveres de la comunitat perquè l’ungeixin amb oli en nom del Senyor i preguin per ell*”(Jm 5,14).

El *Sagrament de la Unció* dels malalts posa el cristià, debilitat per la malaltia o la vellesa, amb estreta relació amb Crist sofrent, que manté la fidelitat a l’Aliança fins al moment suprem del “*tot s’ha complert*”. Aquesta és la gràcia del Sagrament que ha de mantenir el cristià serè i fort en la fe fins al final del seu camí terrenal.

2.3. Els Sagraments del servei

2.3.1. “*Cada un de nosaltres ha rebut la gràcia segons la mesura del do de Crist..., I és ell qui ha fet a uns el do de ser apòstols, a d’altres el de ser profetes, a d’altres el de ser evangelitzadors, a d’altres el de ser pastors i mestres; i així ha preparat els qui formen el poble sant perquè exerceixin el ministeri d’edificar el cos de Crist*” (Ef 4,7; 11-12).

Pel *Sagrament de l’Orde* alguns cristians són constituïts, en diversos graus (Episcopat, presbiterat i diaconat), servidors de la Paraula de Déu, dispensadors dels sagraments i pastors, guies-acompanyants, del poble de Déu en el caminar de cada dia enmig del món.

Aquest Sagrament és el “signe” de la permanència en l’Església de la presència de Crist com a Cap del cos: profeta per la paraula, sacerdot per l’entrega (ofrena) de la seva vida i rei, guia i pastor, per la sol·licitud constant pel seu poble.

2.3.2. La història humana és per als creients història de salvació, és la història d'una aliança entre Déu i la humanitat, de vegades trencada i tornada a reprendre, aliança definitivament segellada en Crist. Crist és el rostre visible de l'amor de Déu als homes fins a l'extrem: "*Ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus amics*" (Jn 15,13).

El *Sagrament del Matrimoni*, per la comunió de vida i d'amor dels esposos, és el signe de l'amor de Crist a l'Església, certesa, a la vegada, que Déu estima el món (Jn 3).

La gràcia d'aquest sagrament farà els esposos forts en la fidelitat de l'amor mutu i d'aquesta manera també ells edificaran l'Església i la nova humanitat.

2.4. Els Sagramentals

Sobre els *Sagramentals*, diu el Concili Vaticà II: "*La Santa Mare Església, instituï, a més a més, els Sagramentals. Aquests són signes sagrats creats segons el model dels Sagraments, per mitja dels quals s'expressen efectes, sobretot de caràcter espiritual, obtinguts per la intercessió de l'Església. Per ells els homes es disposen a rebre l'efecte principal dels Sagraments i es santifiquen les diverses circumstàncies de la vida*" (Sacrosanctum Concilium –SC 60).

El significat i la funció dels Sacramentals s'entenen, per tant, en la perspectiva de la història com a història de salvació.

II. CRITERIS GENERALS A TENIR EN COMPTE PER A L'ACCIÓ PASTORAL

1. Els rituals dels sagraments

Remarcam la importància de *conèixer bé els Rituals dels Sagraments*, tant com a llibre de la celebració com de la preparació, ja que a les introduccions s'exposen els fonaments teològics i s'aporten criteris pastorals.

2. La litúrgia, celebració de l'Església

Del Concili Vaticà II ençà s'ha tingut molt clar que la Litúrgia és *celebració de tota l'Església*, poble sacerdotal (LG 10; SC 7.28).

Per açò demanam que s'impulsi, per una part, la *formació litúrgia dels fidels* per tal que es sentin més animats a participar activament i, per l'altra, que els responsables valorin com pertoca el *sentit comunitari* de tota celebració litúrgica.

En aquest sentit, serà important:

2.1. Que els arxiprestats, les parròquies i altres esglésies revisin periòdicament el nombre i els horaris de les distintes celebracions sacramentals i particularment les eucaristies dominicals, per tal d'afavorir la trobada comunitària.³

2.2. Mirar d'evitar que aquesta es fragmenti, sense massa motiu, empo-brint d'aquesta manera les celebracions.

2.3. Formar, en la mesura que sigui possible, equips de fidels que es vulguin responsabilitzar dels distints ministeris (lectors, músics, etc.). El Secretariat Diocesà de Litúrgia en col·laboració amb els equips parroquials de Litúrgia, treballi perquè tots els fidels puguin descobrir la riquesa, la varietat, la unitat i la creativitat que comporta la celebració litúrgica, sempre dins de les normes dels rituals i dels llibres litúrgics.

2.4. Mentalitzar la comunitat en el sentit que una celebració pot comportar un temps de preparació (per exemple, dels cants).

2.5. Que els qui presideixen ho facin amb "esperit comunitari". No des "d'enfora", sinó des de "prop". Perquè és obra de l'Església, el qui la presideix "*in persona Christi*" no ha de considerar-la com a propietat seva, ni l'ha de celebrar segons els seus desigs particulars.⁴

2.6. Evitar qualsevol "diferència de classes". A l'església tenim celebracions en les quals molt fàcilment hi ha perill d'ostentació per part d'alguns cristians i d'acceptació per part dels responsables⁵. Que s'instruesqui i mentalitzi la gent perquè arribin a entendre què significa seure tots entorn d'una mateixa taula per celebrar el memorial del Senyor.

3.- Importància dels signes

"Els Sagraments..., quant a signes, tenen també una finalitat pedagògica. No només suposen la fe, sinó que, a la vegada, l'alimenten, l'enrobusteixen

i l'expressen per mitjà de paraules i coses... Per tant és summament important que els fidels compreguin fàcilment els signes sacramentals..."(SC 59).

Des del Concili s'ha anat inculcant la importància de donar una significació clara als ritus i signes.

Feim una crida a la presa de consciència dels responsables de les celebracions litúrgiques, perquè considerin molt positiva aquesta pedagogia entorn dels signes.

Després de les paraules del Concili ja no pot semblar legítima una celebració sacramental en què l'única preocupació sigui la validesa del sagrament.

4.- El diumenge, dia del Senyor

"L'Església, per una tradició apostòlica, que té el seu origen en el dia mateix de la resurrecció de Crist, celebra el misteri pasqual cada vuit dies, en el dia anomenat amb raó "dia del Senyor" o diumenge. En aquest dia, els fidels s'han de reunir per tal que, escoltant la paraula de Déu i participant a l'Eucaristia, facin el memorial de la passió, la resurrecció i la glòria del Senyor Jesús, i donin gràcies a Déu que els va engendrar de nou gràcies a la resurrecció de Jesucrist d'entre els morts (1Pe 1,3). Per açò el diumenge és la festa primordial, que s'ha de presentar i inculcar a la pietat dels fidels, de manera que sigui també dia d'alegria i d'alliberació del treball... El diumenge és el fonament i el nucli de tot l'any litúrgic" (SC 106).

Aquesta "festa primordial" celebrada dins una tradició que neix amb l'Església mateixa, tan plena de sentit, tan carregada de vida durant els primers segles, ens ha arribat a nosaltres desfigurada i esmorteïda per diverses causes.

Volem posar èmfasi en demanar una acció educativa destinada a provocar un canvi de mentalitat del poble cristià per recuperar l'estima del diumenge com a "dia del Senyor" i de trobada i comunicació amb els familiars, i dia de pràctica de les obres de misericòrdia. Serà un esforç molt útil, una feina fonamental en la tasca de revitalitzar l'Església. Perquè celebrar el memorial del Senyor amb una Eucaristia festiva enforteix la fe, fa renéixer

les esperances tantes vegades abatudes i, en el caliu de l'assemblea una i diversa, consolida la fraternitat.⁶

El diumenge, dia pasqual, serà tingut com un dia privilegiat per a la celebració de qualsevol sacrament, sempre que es faci amb la comunitat reunida per a l'Eucaristia.

5.- Sobre els Sagraments de la Iniciació

Una vegada que ha estat analitzada l'experiència de diferir la Confirmació a després de la primera participació plena a l'Eucaristia, aquest Directori aspira a restablir l'ordre natural en la celebració dels Sagraments de la Iniciació cristiana, és a dir; Baptisme, Confirmació i Eucaristia, que tenen entre si una íntima unitat constantment reclamada pel Magisteri de l'Església, en particular des del Concili Vaticà II.⁷

Aquesta determinació es durà a terme tan bon punt s'hagi adequat el pla catequètic al procés d'iniciació cristiana i es consideri que 'pastoralment' es podrà dur a la pràctica.

En aquest itinerari, s'hauran de tenir en compte també, entre altres coses, el sentir, acords o disposicions de la CEE i la praxi de les Diòcesis del nostre entorn. Igualment, en relació a la *iniciació d'infants arribats a l'ús de raó i d'adolescents no batiats* s'ha de tenir present el que s'indica el Ritual de la Iniciació Cristiana d'Adults, ja que aquests infants i adolescents, per dret, són equiparats als adults a tots els efectes.⁸

Els sagraments de la Iniciació cristiana es poden sol·licitar a la Parròquia del seu domicili o aquella on normalment van a la celebració eucarística i han optat de pertànyer (Codex Iuris Canonici –CIC- c.857, 2).

En un altre cas, es recomana comunicar-ho al rector del propi domicili.

III. ITINERARIS PASTORALS

A. PER ALS SAGRAMENTS DE LA INICIACIÓ CRISTIANA I DEL MATRIMONI

1. ACOLLIDA

La petició d'un sacrament ha de ser corresposta amb una *acollida* personalitzada, cordial, sincera i amable, sense prevencions ni sospites. (I més si es tracta de pares en situació especial dins l'Església –casats pel civil, divorciats, creients no practicants, etc–). Ha de servir al coneixement mutu, tant dels qui demanen el sacrament com del responsable de la comunitat que els acull. I ha de crear confiança, tractant d'ajudar-los a assumir la responsabilitat que contreen.⁹

De ser possible, cada Parròquia (o grup de comunitats) formarà un equip de responsables que, juntament amb el prevere, atendran tot el que correspongui a l'àrea de la pastoral dels sacraments, i ajudaran a orientar-se cap als corresponents itineraris catequètics.

Atès que el primer contacte és fonamental, es posarà atenció especial en:

- tenir un lloc adequat per a les trobades d'acollida;
- establir dates i horaris flexibles per a la trobada;
- tenir preparat el contingut de la trobada, per tal d'evitar una relació purament burocràtica;
- evitar una acollida apressada;
- evitar proposar dates de celebració com a primer punt a resoldre, deixant sempre clar que *entre petició i celebració s'ha de donar temps a la preparació*.

2. PREPARACIÓ

Segons el sacrament que es demana (d'Iniciació o Matrimoni) i la situació de fe dels interessats, es farà la preparació corresponent, d'acord amb el calendari prèviament establert.

Aquesta preparació es durà a terme mitjançant un diàleg, obert i sincer, perquè tots, al final, puguin fer lliurement l'opció més responsable.

Aquest diàleg ha de tenir en compte la situació de les persones, la trajectòria de la seva fe, la persona de Jesucrist, el do de l'Esperit, l'Església i, com a conseqüència, el viure cristià.

3. CELEBRACIÓ

En la celebració d'un sacrament han de ressaltar dues característiques:

- *l'ecclesialitat*, manifestada per la presència activa de la comunitat, i
- *la festa*, perquè el sacrament es una trobada amb Crist Ressuscitat.

3.1. *El lloc de la celebració* serà, com a norma, la parròquia pròpia (Cf. CIC c.857, 2) i/o, en el cas del Matrimoni, la parròquia d'un o altre dels contraents. (Els sacraments de la Iniciació s'haurien de celebrar amb la comunitat que els ha catequitzat i que els acull en aquest nou pas, preparant l'ambientació, la pregària, els signes i la participació activa de tots els assistents segons el ritual.¹⁰

3.2. Com s'ha dit abans, el diumenge és el dia litúrgicament privilegiat per a la celebració dels Sacraments. Els d'Iniciació, de manera especial, són celebrats a la Vetlla Pasqual i els diumenges del temps de Pasqua¹¹ a no ser que, ocasionalment, raons pastorals aconsellin una altra cosa. Durant la Visita Pastoral del Bisbe és també molt apropiat administrar la Confirmació.

3.3. S'hauria d'evitar la coincidència en una mateixa celebració de diferents sacraments per a diferents persones.

3.4. El *calendari* de celebracions s'ha d'elaborar i fer públic amb prou temps i s'ha d'adequar a les característiques de la comunitat, sense "atomitzar" ni concentrar en excés.

3.5. Tots els *agents de la celebració* han de procurar realitzar el seu ministeri o funció amb competència i dignament, estimulants amb el seu servei la *participació activa de l'assemblea*.

3.6. S'ha de procurar evitar una excessiva acumulació de *signes externs* que desviïn l'atenció.

3.7. S'ha d'insistir en *limitar l'actuació de fotògrafs i d'altres* que van i vénen sense cap discreció.

3.8. En la celebració del Matrimoni es tenguin molt presents les *raons de caire litúrgic i pastoral*.

3.9. Atesa la *complexitat actual de la praxis pastoral del Baptisme*, es tindrà en compte el següent:

Si per remarcar el nexa del Baptisme amb el misteri pasqual es vol celebrar el sagrament en una església no parroquial on hi ha habitualment la missa dominical, serà l'Ordinari qui, havent escoltat el Rector de la Parròquia dels pares, en donarà el permís per fer-ho a la Vetlla Pasqual i s'assegurarà de la deguda preparació i inscripció al llibre de Baptismes de la Parròquia en el territori de la qual s'ha administrat el baptisme. No es podrà celebrar en clíniques ni en cases particulars, a no ser en cas d'urgència; tampoc en altres esglésies no parroquials o oratoris, a no ser que hi hagi una causa justa, a determinar per l'Ordinari.

Els padrins, juntament amb els pares, presenten els infants al Baptisme i han d'ajudar els seus fillols a dur una vida cristiana d'acord amb el Baptisme (CIC c. 872). Pot haver-hi només un padrí o padrina o també un i una (CIC c. 873). I s'han d'elegir persones que, per edat (*han d'haver complert 16 anys*), proximitat, formació i vida cristiana (*havent rebut la confirmació i l'eucaristia*), siguin capaços d'influir eficaçment en l'educació cristiana dels fills (Cf. Rit. 20). El pare i la mare del qui ha de ser batiat no poden ser-ne els seus padrins (CIC c. 874).

Juntament amb el padrí o padrins catòlics, un batiat pertanyent a una Església o Comunitat cristiana no catòlica, pot ésser admès com a 'testimoni' del Baptisme (CIC c. 874, 2).

El cas del perill de mort de l'infant, comporta el seu Baptisme immediat. Si l'infant sobreviu es farà la presentació a l'Església segons els ritual (Cf. Rit. 195-208).

4. POST- CELEBRACIÓ

Els sagraments tenen la funció d'integrar o vincular el cristià amb la comunitat eclesial.

En ocasió de la celebració d'un Sagrament d'Iniciació o del Matrimoni, serà moment adequat per proposar i oferir als pares, adolescents o parelles, de participar en les celebracions litúrgiques, en l'acció catequètica, o bé en grups de caritat o acció social o moviments apostòlics.

B. PER ALS SAGRAMENTS DE LA CURACIÓ

1. El sagrament de la RECONCILIACIÓ

La nostra fe, per la qual tenim coneixement de la dimensió personal i comunitària del pecat, ens diu que sovint ofenem Déu i els germans. Aquesta ofensa no és quelcom merament individual, té també una dimensió eclesial. Per això el perdó dels pecats ens arriba en l'Església pel ministeri sacerdotal.¹²

*“Per mitjà del sagrament de la Penitència Déu perdona misericordiosament els fidels l'ofensa que li han fet i ensems es posen en pau amb l'Església, ferida pel seu pecat, la qual s'afanya a convertir-los amb la seva caritat, exemple i oracions”.*¹³

S'ha d'educar els fidels sobre la necessitat de celebrar aquest sagrament que no es pot deslligar del sagrament del Baptisme i ha de portar al creixement en l'Esperit de Crist i al compromís per la reconciliació en els conflictes humans: una comunitat cristiana que se sap perdonada per Déu i en la qual vigeix la llei del perdó donarà a la celebració d'aquest sagrament el seu context vital i significatiu.

En la catequesi sobre aquest sagrament s'ha de posar de relleu, primer de tot, el caire alegre de la reconciliació amb la qual Déu ens ha reconciliat amb ell per Jesucrist i, en segon lloc i tenint en compte les diferents edats, la responsabilitat moral humana en la resposta fidel i perseverant a la gràcia del perdó de Déu. Cal tenir present l'esperit de conversió amb què s'ha de celebrar i el sentit de cada un dels moments del procés penitencial.

1.1. Celebració personal/individual

Per tal que pugui ser celebrat i rebut amb profit cal que cada parròquia reservi un espai i un temps adequats i, naturalment, algun prevere disponible en horaris coneguts pels fidels i anunciats visiblement.

Cal facilitar als fidels penitents els mitjans necessaris per a una fructuosa preparació, com p.e. textos bíblics, exàmens de consciència, pregàries penitencials.

La celebració s'ha de poder fer assossegadament i de manera que contengui tots els elements necessaris i significatius segons el ritual.

1.2. Celebració personal/comunitària

L'itinerari quaresmal (des del dimecres de cendra fins al dijous sant) és el més apropiat per a convidar la comunitat a seguir un procés penitencial que desemboqui en la renovació baptismal de la Pasqua. També és *recomanable en el temps litúrgic d'Advent com a preparació de les festes de Nadal¹⁴ i amb ocasió de la preparació per a la 1ª Comunió, per a la Confirmació i per a la celebració comunitària de la Unció dels Malalts.*

En aquest procés penitencial cal tenir en compte l'anunci de l'Evangelí del perdó, la crida a la conversió que ens ve per la Paraula de Déu i la resposta humil del creient, com a persona i com a església, que s'obre a la gràcia renovadora de Déu manifestant els seus pecats.

Els preveres de cada arxiprestat haurien d'acordar el calendari adient i les necessàries presències en les diferents parròquies per tal d'afavorir també aquí una celebració assossegada.

2. El Sacrament de LA UNCIÓ DELS MALALTS

L'Església que té cura dels seus membres que sofreixen malalties corporals i dels qui estan en perill de mort, ha rebut de Crist un sacrament propi per confortar-los i ajudar-los, fins i tot en la recuperació de la salut corporal si convé.¹⁵

Una comunitat cristiana que se sap acompanyada i curada per Jesucrist també en la feblesa i arran de la mort, serà portadora de l'Evangelí de la salut.

Com més sol·lícitament visqui la seva comunió amb els malalts, més significativa farà la celebració del sacrament de la Unció. Aquesta comunió amb els malalts es manifestarà a través dels visitadors i del suport donat a les iniciatives socials en favor de la salut.

És molt convenient la formació dels fidels sobre aquest sacrament en temps oportú.

Demanam a les famílies que avisin el prevere si tenen qualcú malalt per poder-lo atendre espiritualment (Jm 5,14), ja que la presència del prevere és un signe de consol i d'ajuda en els moments difícils de la malaltia.¹⁶

L'acompanyament dels malalts demana que, a més de les visites que s'han de fer als qui sofreixen, se'ls oferesqui la recepció dels sagraments de la Penitència i de l'Eucaristia, a poder ser els diumenges¹⁷ i també com a viàtic.

Convé que el capellà d'hospital comuniqui a les respectives parròquies els feligresos que hi estan ingressats (i, en cas de traspàs, quins sagraments han rebut).¹⁸

2.1. Celebració personal/individual

Ha d'anar precedida i envoltada per l'interès de la comunitat envers els germans malalts; interès que es manifestarà amb les visites i altres formes de sol·licitud, companyia i servei.

No s'ha d'esperar al darrer moment per a la unció del malalt: aquest ha de ser conscient del sagrament que rep; quan açò no sigui possible, ha de demanar algú coneixedor de la seva voluntat.

Convé que s'hi faci present la família i algú de la comunitat que acompanyi el prevere.

2.2. Celebració personal/comunitària

El temps pasqual és molt apropiat per a la celebració/recepció comunitària d'aquest sagrament amb la freqüència que cada comunitat determinarà.

Ha d'anar precedida d'una adequada catequesi.

Es farà normalment en l'Eucaristia dominical.

C. Per al Sacrament de L'ORDE

“Aquells d'entre els fidels que són distingits per l'Orde sagrat, són instituïts en nom de Crist a pasturar l'Església amb la paraula i la gràcia de Déu”¹⁹ cooperadors en comunió amb el Bisbe. Aquest sagrament consti-

tueix els ministres sagrats en servidors de Crist i de l'Església per tal d'actuar en la persona de Crist Cap i Pastor²⁰ en la proclamació autoritzada de la Paraula de Déu, de la celebració dels Sagraments i del guiatge pastoral dels fidels.²¹

La preparació i celebració del sagrament de l'Orde té el seu propi itinerari.

ANNEX 1

ALGUNS CRITERIS A TENIR EN COMPTE PARTICULARMENT EN RELACIÓ AL SAGRAMENT DE LA CONFIRMACIÓ (LG 11; ADM 62)

1.- El sagrament del do de l'Esperit és la confirmació del Baptisme dins l'itinerari de la iniciació cristiana (Baptisme, Confirmació i Eucaristia), i la pastoral de la Confirmació té com a meta, en primer lloc, portar el qui ha de ser confirmat a participar plenament i activament en el banquet eucarístic, ja que com consideren la Tradició i la Litúrgia, la Confirmació s'ordena específicament i directament a l'Eucaristia.²²

La Confirmació que, certament, configura el batiat a Crist, equival a ser constituït *testimoni i enviat*, és a dir, iniciat plenament en la comunitat de creients, i en la seva missió rebuda de Crist. Tots els batiats poden i deuen rebre el sagrament de la Confirmació en el temps oportú, perquè, donada la unitat entre els tres sagraments de la iniciació, aquesta resta incompleta si falta la Confirmació o l'Eucaristia.

És convenient que sigui padrí el mateix qui ho va ser en el Baptisme.²³

2.- Abans de ser admesos al matrimoni, els fidels que encara no han rebut el sagrament de la Confirmació, seran convidats a rebre'l, si és que poden fer-ho sense una incomoditat greu.²⁴

3.- Es farà la inscripció de la confirmació en el Llibre corresponent de la Parròquia en el territori de la qual s'ha celebrat²⁵ i es complimentarà la Nota marginal en el Llibre de Baptisme, o s'enviarà la notificació a la Parròquia corresponent.

4.- En el moment de l'adolescència i joventut s'haurà d'assegurar la *continuitat del procés catequètic* dels qui ja han celebrat els sagraments de la Iniciació Cristiana, i que abasti tots els aspectes de la vida a partir de les condicions personals i situacions col·lectives pròpies de l'edat.

Els moviments d'infància i joventut són i sempre han de ser una bona plataforma per ajudar en aquest procés, i han d'anar encaminats a la pastoral de joventut i militància cristiana.²⁶

5.- També es proposa que entorn dels setze anys, com a culminació d'aquest procés catequètic, es faci una celebració amb la *renovació solemne de les promeses baptismals* davant la Comunitat i acompanyats per ella, preferentment durant el temps Pasqual i que aquesta sigui el punt de partença d'una militància cristiana.

ANNEX 2

SOBRE LA PRIMERA DE LES COMUNIONS DELS INFANTS

*“Participant en el sacrifici eucarístic, font i cim de tota la vida cristiana, ofereixen a Déu la Víctima divina i ells mateixos amb Ella; així, tant per l'oblació com per la sagrada comunió, tots compleixen la pròpia part en l'acció litúrgica, no de forma indiscriminada, ans cadascú a la seva manera. I refets en la sagrada comunió amb el Cos de Crist, manifesten de manera concreta la unitat del Poble de Déu, que és encertadament significada i admirablement realitzada per aquest sagrament augustíssim”.*²⁷

En l'Eucaristia la iniciació assoleix la seva culminació. En efecte, “els qui han estat elevats a la dignitat del sacerdoti reial pel Baptisme i configurats més profundament amb Crist per la Confirmació, participen per mitjà de l'Eucaristia, amb tota la comunitat, en el sacrifici del Senyor.”²⁸

La primera Comunió és l'admissió de l'infant en la participació a l'Eucaristia, celebrada en la reunió de la comunitat cristiana. Aquest esdeveniment que es dona quan l'infant s'obre a la vida, és una ocasió immillorable per acostar-lo a Déu i al seu amor, i per envigorir la seva vida cristiana.

Aquesta admissió a l'Eucaristia requereix una preparació especial de l'infant com la iniciació en la fe que va començar en el Baptisme, ha progressat en la Confirmació, per entrar en la comunitat adulta. Aquesta preparació ha d'ésser fruit de l'acció compartida dels pares i de la comunitat cristiana, en la seva missió catequística.

Com a principi pastoral, els infants han de rebre la catequesi en la comunitat en la qual els pares celebren habitualment la fe. Així tenen el testimoni cristià i companyia dels pares i de la comunitat on més fàcilment es podran integrar, i el seu temple el més adequat per celebrar la primera Comunió.

Per això, d'acord amb les indicacions que doni el Secretariat diocesà de Catequesi, en totes les parròquies s'organitzi la catequesi, preferentment la familiar, que ajudi a la maduració de la fe i a la integració conscient i activa a la comunitat cristiana, a la pregària i a la participació litúrgica.

Convé que durant el temps de preparació es tinguin algunes reunions amb els pares dels infants per fer-los veure la seva responsabilitat en la vivència de la fe dels seus fills, animant-los a viure-la ells mateixos més intensament.²⁹

Es procurarà, doncs, que els infants continuïn el procés catequètic i participin en altres activitats de la seva comunitat cristiana.

La celebració de la primera Comunió ha d'anar precedida per la recepció del sagrament de la Penitència, perquè convé que es realitzi també la iniciació dels infants en aquest sagrament.³⁰

La catequesi d'iniciació cristiana dins la qual es celebren els sagraments, començarà a l'edat de la discreció³¹, no abans dels 7 anys.

La primera participació de l'infant en l'Eucaristia ha de tenir un vertader sentit de celebració comunitària. S'ha de posar tot l'èmfasi en destacar mitjançant els signes de la litúrgia la connexió entre els tres sagraments de la iniciació, així com amb la posterior vida cristiana.³²

La primera Comunió tindrà lloc en una missa dominical o en festa de precepte i normalment durant el temps de Pasqua.

No s'han de celebrar misses expressament per a una primera Comunió, ni tampoc celebrar-les en capelles particulars de col·legis, oratoris i cases particulars.

Quan per motius importants s'hagi de celebrar en un altre temple, ha de constar la deguda preparació catequística que justificarà el rector de la seva Parròquia o centre on s'ha preparat.

A fi que la celebració de l'Eucaristia no sigui interrompuda ni es distregui l'atenció, s'ha de preveure la intervenció dels fotògrafs i dels filmadors, mirant que actuïn, en aquest cas de la primera Comunió i en d'altres de semblants, segons les normes que estan en vigor.³³

¹ “El Consell del Presbiteri i el Consell de Pastoral Diocesà revisin i posin al dia el Directori Sacramental”. (Assemblea Diocesana de Menorca= ADM 65).

² ADM, n° 62.

³ ADM, 61.

⁴ SC 3.22

⁵ “Els actes religiosos de l'Església de Menorca, en les seves formes externes, es duguin a terme amb senzillesa i sense cap tipus d'ostentació” (ADM, 68 i 78).

⁶ “Es fomentin grups de reflexió i preparació de les lectures del diumenge, que puguin aportar les qüestions i experiències de la gent en la vida quotidiana a l'homilia, a la pregària dels fidels i a la celebració en el seu conjunt” (ADM, 58)

⁷ “Els sacraments de la iniciació cristiana es troben, doncs, tan estretament relacionats, que fan arribar els cristians a la maduresa plena, ells que realitzen la missió de tot el poble cristià en l'Església i en el món” (Ritual d'iniciació cristiana d'adults –RICA– Orientacions generals, 2.- Cfr. LG 31)

⁸ RICA, cap. 5. Ritual d'iniciació d'infants en edat catequètica.

⁹ Familiaris Consortio, 81.84

¹⁰ CIC c.881

¹¹ Rit. 46. “Durant el temps quaresmal no es celebrarà el Baptisme, a o no ser en cas d'urgència o necessitat valorada per l'Ordinari.

¹² Ritual de la Penitència, 5-5

¹³ LG 11.- Cfr. ADM, 62

¹⁴ ADM, 57

¹⁵ Ritual de la Pastoral de Malalts, 5,6.

¹⁶ CIC c. 1001

¹⁷ ADM, 59

¹⁸ ADM, 91

¹⁹ LG 11.- ADM, 62

²⁰ Cfr. Pastores dabo vobis –PDV 15.- Catecisme de l'Església Catòlica –CEC-, 875

²¹ PDV, 16.- CEC 1592.

- ²² CEC: Iniciació cristiana. Reflexiones y sugerencias, novembre 1998
- ²³ CIC c. 893, 2
- ²⁴ CIC c. 1065, 1.- Cfr. Ritual del Matrimoni, Intr.general 18 (1996)
- ²⁵ CIC c. 895
- ²⁶ ADM 15-16.18
- ²⁷ ADM, 62.- LG 11
- ²⁸ CEC 1322
- ²⁹ ADM, 78
- ³⁰ CIC c. 914
- ³¹ CIC c. 913, p.1
- ³² Cfr. Directori per a les misses amb infants. Congregació per al culte diví (1-11-93). En aquest document es poden trobar suggeriments per a la missa de primeres comunions, sobretot pel que es refereix al cant, al desenvolupament d'alguns ritus i a l'ús de les pregàries eucarístiques.
- ³³ Butlletí Oficial del Bisbat. Gen-febr 1986

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

SETEMBRE 2004

Dia 1

- A Maó, a les instal·lacions de "Es Diari de Menorca", presentació de la Revista de les Festes de la Mare de Déu de Gràcia.
- Visita el Rector de Sant Climent.
- A Ciutadella, reunió amb el Consell Pastoral de la Parròquia St. Antoni M. Claret.

Dia 2

- Visites a Cal Bisbe.
- Al Toro, reunions amb els 4 Delegats d'Àrea i amb els Professors de l'Institut diocesà de Teologia.
- A Maó, visita un capellà a casa seva i, al fosquet, reunió amb les delegades parroquials de Mans Unides.

Dia 3

- Visita el barranc des Canaló i Sant Antoni de s'Aranjassa.

Dia 4

- A Ferreries, Eucaristia i Professió perpètua de la Gna. M. Carme Alberto Pons, Dominica de l'Annunciata.
- A Maó, Vigília extraordinària de l'ANE de Balears.

Dia 5

- A Ciutadella, celebra l'Eucaristia dominical a Sant Francesc (Catedral).
- Al Toro, participa a la Convivència dels Seminaristes majors i menors amb els Formadors.

Dia 6

- A Cal Bisbe, despatxa amb col·laboradors.
- A Ciutadella, visita dos capellans a casa seva.

Dia 7

- Visites a Cal Bisbe.
- Al Toro, reunió amb els 4 Delegats d'Àrea i Vicari General per

tal d'enllestir el nou Directori Sacramental.

Dia 8

- A Maó, visita les RR. Concepcionistes, presideix Processó i Missa solemne amb motiu de la Festa de la Mare de Déu de Gràcia i dina amb els capellans a la Casa Sacerdotal.

Dia 9

- Visites a Cal Bisbe.
- As Castell, visita una família.
- A Maó, visita un capellà a casa seva.

Dia 10

- Rep visites a Cal Bisbe.
- A Alaior, visita el Rector.
- Al fosquet, a Alzira (València), celebra l'Eucaristia amb motiu del casament de membres del grup de joves antics parroquians seus.

Dia 11

- A migdia, a Alzira (València), celebra l'Eucaristia amb motiu del casament d'un membre del grup de joves antics parroquians seus.
- A València, a les RR. Adoratrius, es fa present amb motiu de la Professió religiosa d'una jove antiga feligresa d'Alzira.

Dia 12

- A Sant Feliu de Llobregat (Bar-

celona), concelebra l'Eucaristia de presa de possessió del Bisbe d'aquella nova Diòcesi.

Dia 13

- Al Toro, reunió amb els 4 Delegats d'Àrea i Vicari General per tal d'enllestir el nou Directori Sacramental.

Dia 14

- Al Toro, jornada de feina amb els Rectors de l'arxiprestat de Maó.
- Visita el Rector des Mercadal.

Dia 15

- A Cal Bisbe, reunió amb el Vicari General i l'Ecònom Diocesà.
- A Ciutadella, visita un capellà i una malalta a casa seva.

Dia 16

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.
- Participa a la reunió ordinària dels Rectors de l'Arxiprestat de Ciutadella.
- Visita les RR. Clarisses.

Dia 17

- Darrera revisió del Nou Directori Sacramental Diocesà.
- Rep visites i manté una reunió de feina amb el Delegat d'Àrea de l'Anunci.

Dia 18

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.

Dia 19

- A Tarragona, concelebra l'Eucaristia d'Ordenació i presa de possessió del nou Arquebisbe.

Dia 20

- A Cal Bisbe, despatxa amb col·laboradors.

Dia 21

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.
- Participa a la reunió de l'equip de la Delegació Diocesana de M.C.S.

Dia 22

- Visita un capellà malalt.
- A Cal Bisbe, despatxa amb col·laboradors.
- Al fosquet, a la Casa de l'Església de Maó, propostes i comentaris arran dels Objectius Diocesans amb els membres dels Consells Parroquials, dirigents de Moviments i d'altres de l'arxiprestat, i presentació del Directori Diocesà per als Sagraments i d'alguna possible iniciativa interparroquial. També es donen informacions referents a l'Institut D. de Teologia i al Secretariat de P. Penitenciària.

Dia 23

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.
- Al fosquet, a Sta. Maria de Ferreries, propostes i comentaris arran dels Objectius Diocesans amb els membres dels Consells Parroquials, dirigents de Moviments i d'altres de l'arxiprestat del Centre i presentació del Directori Diocesà per als Sagraments i d'alguna possible iniciativa interparroquial. També es donen informacions referents a l'Institut D. de Teologia i al Secretariat de P. Penitenciària.

Dia 24

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.
- Visita un capellà malalt.
- Al fosquet, a Ciutadella, propostes i comentaris arran dels Objectius Diocesans amb els membres dels Consells Parroquials, dirigents de Moviments i d'altres de l'arxiprestat i presentació del Directori Diocesà per als Sagraments i d'alguna possible iniciativa interparroquial. També es donen informacions referents a l'Institut D. de Teologia i al Secretariat de P. Penitenciària.

Dia 25

- Visites a Cal Bisbe, entre les quals el President d'Acció Familiar a Balears.

Dia 26

- Al Toro, Eucaristia dominical, presa de possessió del nou Capellà del Santuari i dinar de germanor amb la Comunitat.

Dia 27

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.
- Participa a la reunió de la Comissió D. de Patrimoni i visita les obres de la Catedral.

Dia 28

- Despatxa assumptes amb els responsables diocesans de l'àrea d'economia.

Dies 29 i 30

- A Madrid, participa a la reunió de la Comissió episcopal de Pastoral Social.

OCTUBRE 2004

Dia 1

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.

Dia 2

- Al Toro, comissió permanent del Consell Diocesà de Pastoral.
- A Maó, visita un capellà malalt i rep visites.
- A San Francesc de Maó, celebra el Sagrament de la Confirmació.

Dia 3

- A Ciutadella, celebra l'Eucaristia dominical amb el Sagrament de la Unció de 45 malalts i gent gran de les Parròquies de la Catedral i Sant Francesc.

Dia 4

- Visites a Cal Bisbe, entre les quals la M. Provincial de les GG. Carmelites Missioneres.
- Al Seminari, participa a la celebració de la festivitat de Sant Francesc amb els capellans residents i la comunitat de Franciscanes Filles de la Misericòrdia.

Dia 5

- A Cal Bisbe, despatxa assumptes amb col·laboradors.
- Participa a la reunió ordinària del Consell Diocesà d'Economia.

Dia 6

- Participa al Recés del Clergat diocesà.
- Visita un capellà malalt a casa seva.
- A la Sala d'Arcs del Seminari, assisteix a la lliçó inaugural i obertura del nou curs de l'Institut Diocesà de Teologia.

Dia 7

- Al Toro, celebra "l'enviament" dels Mestres Cristians i Professors de Religió de les Escoles públiques i concertades i dels

Instituts de Menorca, i participa a la presentació dels Objectius del Secretariat Diocesà d'Ensenyança.

- Reunió amb la Comunitat de Franciscanes Filles de la Misericòrdia.

Dia 8

- Despatxa assumptes amb col·laboradors.
- A la Casa de Cultura de Ciutadella, assisteix al Seminari sobre Immigració que imparteixen Professors de la UIMP.

Dia 9

- Al Toro, assisteix a una part de les Jornades d'inici de curs de la Frater-Menorca.
- A Alaior, comparteix unes hores de celebració al Centre Valencià.

Dia 10

- A Ciutadella, presideix l'Eucaristia dominical amb motiu de la festa titular de la parròquia del Roser de Ciutadella.

Dies 11-12-13

- A Saragossa, participa a les celebracions de l'Any Jubilar del Pilar.

Dia 14

- A Cal Bisbe, despatxa assumptes amb col·laboradors.

Dia 15

- A Cal Bisbe, rep visites, entre les quals els missioners del SCAM.
- Al capvespre, reunió de feina amb el responsable de l'Àrea de l'Anunci.

Dia 16

- A Maó, participa a l'Acte acadèmic que inaugura el Centenari de la presència de La Salle a les Balears i després, a Alaior, presideix l'Eucaristia d'acció de gràcies a l'església parroquial Sta. Eulàlia i comparteix els altres actes festius.
- A Sant Francesc de Ciutadella, celebra l'Eucaristia dominical en la qual reben el Sagrament de la Confirmació 8 adults.

Dia 17

- A Sant Esteve de Ciutadella, celebra l'Eucaristia dominical en la qual reben el Sagrament de la Confirmació 22 joves i 7 adults.
- Es fa present a una part de l'Assemblea Diocesana dels Escoltes.

Dia 18

- Reunió amb l'Equip diocesà de Caritas.
- Visites a Cal Bisbe.
- A Maó, al fosquet, reunió amb voluntaris interessats en el projecte de Casal Jove.

Dia 19

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.

Dia 20

- Reunió ordinària del Consell de Presbiteri.
- Comença la Visita Pastoral a Sant Rafel de Ciutadella: reunió amb el Grup de Vida Creixent; visita malalts a casa seva; grups de catequesi de 2n. de Confirmació i reunió amb el Consells de Pastoral i d'Economia.

Dia 21

- A Cal Bisbe, despatxa assumptes.
- Visita Pastoral a Sant Rafel de Ciutadella: visita malalts a casa seva; rep visites de particulars; saluda el grup de 1er de Confirmació; trobada amb el Grup de P. Familiar; reunió amb els Caps i responsables de l'Agrupament Escolta.

Dia 22

- Visita Pastoral a Sant Rafel de Ciutadella: visita malalts a casa seva; trobada amb els Visitadors de Malalts i Caritas; reunió amb Catequistes i Grup de Litúrgia.

Dia 23

- Al Toro, participa a la reunió anual dels Equips parroquials d'Economia de la Diòcesi.
- Visita Pastoral a Sant Rafel de

Ciutadella: visita els Grups de Catequesi, presideix l'Eucaristia dominical amb assistència d'al·lots i pares de catequesi i saluda la Coral i el Grup voluntari de neteja de l'Església.

Dia 24

- A Ferreries, Eucaristia dominical a l'Església Santa Maria i comiat del missioner seglar Òscar González que torna a la diòcesi San Pedro Sula (Hondures).

Dia 25

- Visites a Cal Bisbe.
- A Maó, participa a la reunió mensual de Rectors.
- A Ciutadella, entrevista amb el nou responsable del Secretariat de Joventut.

Dia 26

- A Maó, visita la Comunitat de RR. Concepcionistes per tal d'acomiar a les que van a fundar a Hondures.
- Rep visites i comparteix taula amb els residents de la Casa Sacerdotal.
- Visita un capellà i d'altres malalts al Geriàtric.
- Reunió amb l'Equip diocesà de P. Penitenciària.

Dia 27

- Al Toro, participa al Curset de Formació permanent del clergat.

Dia 28

- Al Toro, participa al Curset de Formació permanent del clergat.
- Reunió amb el Col·legi de Consultants.
- A Ciutadella, participa a la reunió del Consell Arxiprestal.

Dia 29

- A Cal Bisbe, rep visites entre les quals els representants de Menorca Solidària.

Dia 30

- Al Toro, reunió ordinària del Consell diocesà de Pastoral.
- A Ciutadella, participa a la convivència dels membres i formadors del Seminari Menor en Família.

Dia 31

- Celebra l'Eucaristia dominical a Sant Antoni Mª Claret de Ciutadella i, al capvespre, participa a la Pregaria vocacional diocesana a l'Església de Mª Auxiliadora.

VISITA PASTORAL - CALENDARI

CIUTADELLA:

Parròquia SANT RAFEL, del 20 al 23 (octubre 2004).

MAÓ:

Parròquia MARE DE DÉU DEL CARME, del 6 al 12 (novembre 2004).

Parròquia SANT FRANCESC, de l'11 al 17 (febrer 2005)

***PARRÒQUIES PENDENTS de DATA:

MAÓ: SANTA MARIA i SANT ANTONI.

Cal recordar que, a la Carta publicada amb motiu de la V.P. (*i que els fidels haurien de poder conèixer*), s'aconsella fer una feina prèvia a cada Parròquia... i també, durant la V.P., una Celebració Eucarística "significativa" i qualque tipus d'Assemblea Parroquial.

VICARIA GENERAL

CONSELL PASTORAL DIOCESÀ

Ciutadella de Menorca, a 4 d'octubre de 2004

Benvolgut en el Senyor:

Ens plau comunicar-te, de part del Senyor Bisbe, que, si Déu ho vol, tindrà lloc la reunió del **Consell Pastoral Diocesà** el dia 30 d'octubre de 2004, al Santuari de la Mare de Déu del Toro i a les 10.00 hores.

L'ordre del dia establert és el següent:

- 1.- Pregària.
- 2.- Aprovació, si cal, de l'acta anterior.
- 3.- Ponència sobre el tema a tractar: **ELS CONCERTS DE MÚSICA A LES ESGLÉSIES.**
- 4.- Diàleg obert i aportacions dels membres del Consell, a partir de les següents preguntes:
  - a) **Què trobes dels concerts que es fan ordinàriament dins les esglésies ?**
  - b) **Com aquests concerts poden contribuir a l'apropament al món de la cultura?**

c) Quins criteris haurien de tenir-se en compte a l'hora de fer ús dels temples?

5.- Altres informacions.

6.- Precs i suggeriments.

Amb tot l'afecte, rep una cordial salutació

En nom de la permanent del C.P.D.

Rafel Portella Moll

FORMACIÓ PERMANENT

Ciutadella, 9 d'octubre de 2004

Benvolguts germans preveres:

Els propers dies 27 i 28 d'aquest mes tindrà lloc la primera trobada de formació permanent d'aquest curs.

El tema a estudiar és **“EL DIACONAT PERMANENT”**

Ens ajudarà a aprofundir en el tema, tant en l'aspecte teològic com pastoral, Mn. Lluç Riera, de Mallorca. Prou conegut de tots, té experiència en aquesta qüestió ja que ha treballat amb els diaques permanents que tenen a la diòcesi germana.

Com tenim costum, el dimecres hi dedicarem les sessions de matí i capvespre (començam a les 10.30 i acabam a les 17.30), i el dijous només la sessió del matí ja que amb el dinar s'acaba la trobada.

Amb el present escrit us adjunto el calendari de jornades i col·lectes que ens ha fet arribar la Conferència Episcopal, adaptat a les jornades pròpies de la nostra diòcesi. És el mateix que s'ha repartit amb el Full Dominical, però amb explicació més detallada.

Rebeu una cordial salutació.

Rafel Portella Moll
Vicari General

CALENDARI DE JORNADES I COL·LECTES DE MENORCA ANY 2005

(i pautes senzilles per a dur-les a terme)

1 de gener: JORNADA DE LA PAU (*Jornada mundial, convocada pel Sant Pare*)

Solemnitat de Santa Maria, Mare de Déu: Celebració de la litúrgia del dia: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

6 de gener: DIA DEL CATEQUISTA NADIU (*Jornada convocada pel Sant Pare i les OO. MM. PP.*)

Solemnitat de l'Epifania del Senyor: Celebració de la litúrgia del dia; intenció en la Pregària dels Fidels.

18 a 25 de gener: OCTAVARI DE PREGÀRIES PER LA UNITAT DELS CRISTIANS (*mundial i pontifici*)

El diumenge 23, dins l'octavari, es pot celebrar la "Missa per la Unitat dels cristians", amb les lectures del diumenge.

23 de gener: JORNADA DE LA INFÀNCIA MISSIONERA (*mundial i pontificia: OO.MM.PP*)

Celebració litúrgica del diumenge corresponent: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

2 de febrer: JORNADA DE LA VIDA CONSAGRADA (*mundial i pontificia*)

Celebració litúrgica de la festa de la Presentació del Senyor: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

11 de febrer: JORNADA MUNDIAL DEL MALALT en la festa de la Mare de Déu de Lourdes (*convocada pel Sant Pare*)

Celebració de la litúrgia del dia, fent referència de la jornada en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels. El bé pastoral pot aconsellar, a judici del rector o del celebrant, dir la missa pels Malalts.

13 de febrer: COL·LECTA DE LA CAMPANYA CONTRA LA FAM EN EL MÓN.

Celebració litúrgica del I diumenge de Quaresma: monició justificativa de la col·lecta i col·lecta.

6 de març: DIA D'HISPANOAMÈRICA (*depenent de la C. E. E.*)

Celebració litúrgica del diumenge: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

20 de març: DIA DEL SEMINARI I COL·LECTA

Celebració litúrgica del Diumenge de Rams: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels; col·lecta.

25 de març: (Divendres Sant) PELS SANTS LLOCS (*col·lecta pontifícia*)

Si es fa la col·lecta, caldrà motivar-la amb una breu monició.

17 d'abril: JORNADA MUNDIAL DE PREGÀRIA PER LES VOCA-CIONS (*convocada pel Sant Pare*)

Celebració litúrgica del diumenge: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

1 de maig: JORNADA DEL CLERGAT NADIU I CAMPANYA MIS-SIONERA "PRIMAVERA DE L'ESGLÉSIA" (*pontifícia: OO. MM. PP.*)

Celebració litúrgica del diumenge: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

1 de maig: PASQUA DEL MALALT (*de caire diocesà*)

Celebració litúrgica del diumenge: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

1 de maig: DIA DE MENORCA MISSIONERA (*col·lecta de caràcter diocesà*)

Celebració litúrgica de la Solemnitat de l'Ascensió del Senyor: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels, justificació de la col·lecta.

8 de maig: JORNADA MUNDIAL DE LES COMUNICACIONS SOCIALS (*convocada pel Sant Pare*)

Celebració litúrgica de la Solemnitat de l'Ascensió del Senyor: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

15 de maig: DIA DE L'ACCIÓ CATÒLICA I DE L'APOSTOLAT LAICAL (*depenent de la C.E.E.*)

Celebració litúrgica de la Solemnitat de la Pentecosta: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

22 de maig: "DIA PRO ORANTIBUS" (*depenent de la C.E.E.*)

Celebració litúrgica de la Solemnitat de la Santíssima Trinitat: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

29 de maig: DIA (I COL·LECTA) DE CARITAT (*depenent de la C.E.E.*)

Celebració litúrgica de la Solemnitat del Cos i la Sang de Crist (Corpus Christi): referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels, justificació de la col·lecta.

29 de juny: DIA DEL PAPA.

Celebració litúrgica de la Solemnitat de Sant Pere i Sant Pau, apòstols: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

3 de juliol: JORNADA DE RESPONSABILITAT DEL TRÀNSIT (*depenent de la C.E.E.*)

Celebració litúrgica del diumenge: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

14 d'agost: COL·LECTA GENERAL PER DIVERSES NECESSITATS - Catequistes nadius, Infància missionera, Jornada Mundial per l'Evangelització del pobles, Diners de Sant Pere, Clergat nadiu (Primavera de l'Església), Mitjans de comunicació social, Sants Llocs, ... (*de caire diocesà*)

25 de setembre: JORNADA MUNDIAL DE LES MIGRACIONS (*convocada pel Sant Pare*)

Celebració litúrgica del diumenge: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

23 d'octubre: JORNADA MUNDIAL (I COL·LECTA) PER L'EVANGELITZACIÓ DELS POBLES (DOMUND) (*Pontifícia, OO. MM. PP.*)

Celebració litúrgica del diumenge: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels, justificació de la col·lecta.

Es pot dir la missa per l'Evangelització dels pobles.

13 de novembre: DIA (I COL·LECTA) DE L'ESGLÉSIA DIOCESANA (*depenent de la C.E.E.*)

Celebració litúrgica del diumenge: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

30 de desembre: JORNADA PER LA FAMÍLIA I LA VIDA (*convocada pel Sant Pare i per la C.E.E.*)

Celebració litúrgica del festa de la Sagrada Família: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

MEMORIA DEL CURSO 2003-2004 DE LAS CAUSAS PARA DECLARAR LA NULIDAD DEL MATRIMONIO:

EJECUCIÓN DE SENTENCIAS:

* Notificación dirigida a la Vicaría General del Obispado, para que se mande anotar en los libros de matrimonio y de bautizados la doble sentencia afirmativa en la causa de nulidad de matrimonio: PONS -PÉREZ

* Notificación dirigida a la Vicaría General del Obispado, para que se mande anotar en los libros de matrimonios y de bautizados la doble sentencia afirmativa en la causa de nulidad de matrimonio: GARCÍA- CAMPS

* Notificación dirigida a la Vicaría General del Obispado, para que se mande anotar en los libros de matrimonios y de bautizados la doble sentencia afirmativa en la causa de nulidad de matrimonio: SAURA - GONZÁLEZ DE LARA

DECRETO DEL SUPREMO TRIBUNAL DE LA SIGNATURA APOSTÓLICA: Concesión de la prórroga de competencia para juzgar una causa de nulidad en primera instancia (30 de marzo de 2004).

EXHORTOS:

1) TRIBUNAL ECLESIAÍSTICO DEL ARZOBISPADO DE BARCELONA:

* Causa de nulidad de matrimonio: MORENO - TARDIO. Incomparecencia de la parte demandada (16-05-2004)

* Causa de nulidad de matrimonio: DEIRA - RICO.

Interrogatorio de un testigo e informe de credibilidad (24-05- 2004)

2) TRIBUNAL ECLESIAÍSTICO DE LA ARCHIDIÓCESIS DE MADRID:

* Causa de nulidad de matrimonio: LOBATO - GANDARIAS. Incomparecencia de un testigo e interrogatorio de otro. Informe de credibilidad (24-09-2004)

3) TRIBUNAL ECLESIAÍSTICO DE LA ARCHIDIÓCESIS DE SANTIAGO DE COMPOSTELA:

* Causa de nulidad de matrimonio: GARCÍA - ROMERO. Incomparecencia de la parte demandada (30-09-2004)

Confesión judicial de la esposa demandada e informe de credibilidad.

4) TRIBUNAL ECLESIAÍSTICO DE MALLORCA:

* Causa de nulidad de matrimonio: CANADELL - SERRANO:
Interrogatorio de tres testigos e informes de credibilidad (17- 11-2003)

* Causa de nulidad de matrimonio: CAMPS - CARDONA.
Transmisión de documento entregado por la esposa demandada. Interrogatorio de diez testigos e informes de credibilidad (23-02-2004)

* Causa de nulidad de Matrimonio: SERRA - PONS. Confesión judicial del esposo demandado. Interrogatorio de cinco testigos. Informes de credibilidad (16-02-2004)

OTROS ASUNTOS:

Informes jurídicos solicitadas por distintas personas y asociaciones.

ASESORÍA JURÍDICA:

- * Entrevistas para discernir posibles causas de nulidad matrimonial.
- * Mediaciones y arbitrajes en conflictos matrimoniales.

FORMACIÓN JURÍDICO CANÓNICA:

* Participación en el XXIX Congreso Internacional de Derecho canónico, organizado por la Pontificia Universidad Gregoriana de Roma, en Brescia (Italia), durante la primera semana de junio de 2001.

HORARIO

- 1) CURIA DIOCESANA: Lunes, de 10 a 12,30.
- 2) PARROQUIA MARE DE DÉU DEL ROSER, ES CASTELL: Horas convenidas.
- 3) VACACIONES: MES DE AGOSTO.

Ciudadella de Menorca, 1 de octubre de 2004

Gerardo Villalonga Hellín,
Vicario Judicial del Obispado

El presente documento tiene como objetivo principal...

En primer lugar, se debe considerar el contexto...

Por otro lado, es importante tener en cuenta...

Además, se debe tener presente el impacto...

Finalmente, se debe considerar la importancia...

En conclusión, se puede afirmar que...

Es importante destacar que...

Por lo tanto, se recomienda...

En resumen, se puede decir que...

ORGANISMES DIOCESANS

SECRETARIAT DIOCESÀ PER A LES VOCACIONS

CURS 2004-2005

Objectiu General: Promoure i valorar les crides vocacionals.

Objectius específics

I. Essent actualment el sector de la Joventut un objectiu pastoral específic de l'Església a Menorca,

A. Engrescar els joves a viure la Pregària Vocacional que realitzarem, com el curs passat, per diferents comunitats cristianes de la nostra Diòcesi.

Raons: Les nostres crides vocacionals neixen de la comunió amb Jesús, i, la comunió amb Jesús, d'una pregària compromesa en la vida. Qui prega descobreix i intensifica la seva vocació.

Mitjans. Cada pregària serà preparada per joves que formen part de la catequesi de postconfirmació, de la JOC, de l'Escoltisme, de diferents Clubs Parroquials i dels Secretariats de Pastoral Universitària i Vocacions.

Quan. Aquest curs 2004-2005.

Responsable. J. Bosco Faner.

- 31 octubre 2004, (La preparen els clubs dels Salesians, de St. Miquel i

de St. Esteve de Ciutadella. Coordina el Secretariat de Joventut. Lloc: Santuari de Maria Auxiliadora).

- **28 novembre 2004**, Primer diumenge d'Advent (La preparen la JOC i els grups de Postconfirmació. Coordina el Secretariat de Joventut. Lloc: Parròquia de St. Bartomeu)

- **13 de febrer 2005**, Primer diumenge de Quaresma (La prepara l'Escoltisme. Lloc: Sta. Maria de Maó)

- **20 de març 2005**, Seminari Diocesà, Ciutadella. (La preparen els seminaristes menors, Caritas jove, i el Secretariat de Pastoral Universitària. Coordina el Secretariat per a les Vocacions)

- **17 d'abril 2005**, Jornada mundial de Pregària (Orientació vocacional, i presència vocacional concreta, a totes les Eucaristies de les diverses parròquies i comunitats cristianes)

B. Col·laborar amb els secretariats que formen part de l'Àrea de l'Anunci a les trobades i activitats que emprenguin.

Raó: Com a Secretariat per a les vocacions, creiem necessari coordinar-nos amb el Secretariat de Joventut.

Mitjans. Taula de Joventut i Àrea de l'Anunci.

Quan. Depèn dels acords que entre tots emprenguem.

Responsable: Antònia Florit.

C. Fer afectiva la presència dels joves en la vida sacramental.

Raó: El despertar d'una vocació necessita proximitat en la vida Parroquial i sacramental.

Mitjans. Dialogant amb cadascun dels Consells Parroquials amb la finalitat de crear: escolans, grup de músics, bons proclamadors de la Paraula de Déu, joves disposats a confeccionar cartells segons moments.

Quan. Durant el bienni 2003-2005.

Responsable. Jordi Clua.

D. Despertar l'interès de tots per a pregar en bé de les Vocacions Presbiterals i Consagrades.

Raó: *Sentim la necessitat del despertar a la crida i opció presbiteral i Vida Consagrada.*

Mitjans. *Pregàries que disposa el Secretariat per a les Vocacions.*

Quan. *A les Eucaristies dels primers diumenges de cada mes.*

Responsable. *Biel Domingo.*

E. Proposam promoure, amb el Secretariat de Catequesi, una jornada "vocacional".

Raó: *La Catequesi ha de promoure inquietud vocacional.*

Mitjans: *A concretar amb el Secretariat de Catequesi.*

Quan: *Dia 2 de maig, Jornada de Pregària Vocacional.*

Responsable. *Antònia Florit.*

II. Essent actualment el sector de la Família un objectiu pastoral específic de l'Església a Menorca,

A. Assumint les aportacions que ens feu el Consell Diocesà, el 29 de març del 2003, desitjam:

1. Que a les famílies es parli bé de l'Església i dels seus preveres i religiosos/es.

Raó. *L'Església ha de ser estimada pels cristians i s'ha de notar.*

Mitjans. *Els Secretariats que afecten a l'Àrea de l'Anunci. D'una manera especial el de la família que és un objectiu específic comú de l'Església a Menorca.*

Responsable. *Marc Florit-Antònia Florit.*

2. Recolzar i impulsar l'experiència del Seminari Menor en Família.

Quan. El 31 de gener de 2003.

Mitjans. *Diàleg amb els Consells Parroquials, Professors de Religió de Secundària i Batxillerat, Clubs Parroquials i Escoltisme.*

Responsable. *J. Bosco Faner.*

III. Essent actualment l'Acció missionera Parroquial un objectiu pastoral especial de l'Església a Menorca,

A. Potenciar la participació dels cristians a les experiències solidàries.

Raó: *La solidaritat és referent per a la crida vocacional.*

Mitjans. *Des de l'Àrea de l'Anunci motivar els joves a participar en accions de solidaritat que ens ofereix el Secretariat de Missions Caritas jove.*

Responsable. *Marc Florit.*

*Director del Secretariat per a les Vocacions,
J. Bosco Faner Bagur.*

Membres del Secretariat

Gabriel Domingo Gomila-Pili Servera Moll

Marc Florit Gornés- Antònia Florit Pons

Jordi Clua Mercadal, salesià.

Ciutadella, octubre de 2004

SECRETARIAT DE MISSIONS

OBJECTIUS DEL SECRETARIAT DE MISSIONS PER AL CURS 2004-05

Objectiu general: treballar la dimensió missionera de la fe.

La missió és una dimensió essencial de la fe cristiana. Viure la fe inclou comunicar-la amb paraules i fets, oferir Jesucrist i el seu Evangeli com a proposta de plenitud de sentit. El Secretariat maldarà treballar en les seves accions aquesta dimensió missionera de la fe en l'entorn immediat i, específicament, "ad gentes".

Objectius específics:

1. Prioritzar l'acció missionera en els infants i joves.

1.1. Oferir materials als centres de catequesi, parròquies, escoles i professors de religió dels instituts que ho desitgin per educar la fe dels infants i joves en la seva dimensió missionera.

Les revistes "Gesto" i "Supergesto" s'oferiran bimensualment. La Campanya de la Infància Missionera inclourà un material catequètic per als infants i adolescents. La celebració de l'Aplec Diocesà de la Infància Missionera abastarà específicament la dimensió missionera de la fe.

1.2. Amb motiu de les Campanyes del DOMUND, de Menorca Missionera i amb ocasió de la vinguda d'algun missioner a la Diòcesi, s'oferiran materials per als grups de la formació de la fe, grups d'infants missioners, etc., i es donarà la possibilitat que puguin intercanviar amb els missioners que siguin a Menorca. D'aquesta manera s'intentarà afavorir la sensibilització missionera. Per a la Campanya del DOMUND i, en general, per a l'octubre missioner seran a la Diòcesi el missioner laic Òscar González i la religiosa de l'Índia Indira Raona.

1.3. La campanya del SCAM (Servei Conjunt d'Animació Missionera) es portarà a terme entre els dies 15 i 25 d'octubre, dirigida per Indira Raona, i es farà a totes les parròquies, escoles i instituts que ho desitgin. Col·laborarà en aquesta campanya el missioner laic Òscar González.

1.4. L'intercanvi entre joves de Menorca i l'Escola de Malabo iniciarà una nova fase de cooperació a través de l'Ajuntament de Maó. Al llarg del curs es portarà a terme la visita prevista a l'escola per part d'un grup de menorquins per comprovar el treball de cooperació portat a terme.

1.5. Es portarà a terme el Camp de Treball per a Joves a República Dominicana durant l'estiu 2005, i que ja estava programat per al 2004, amb l'objectiu de compartir l'experiència evangelitzadora d'una església particular d'un país de missió. El nombre ideal de participants és de cinc o sis. S'oferirà aquesta possibilitat a les parròquies.

2. Prioritzar la presència missionera entre els qui viuen situacions d'allunyament de la fe.

2.1. Continuar afavorint que amb motiu de l'estada a Menorca de missioners, el seu testimoni arribi als mitjans de comunicació i, d'aquesta manera, persones allunyades de la fe puguin conèixer la vivència missionera. També donar a conèixer a través dels mitjans de comunicació l'experiència del Camp de Treball Missioner. Oferir testimonis missioners a la Fira de Fornells que es celebrarà el primer dissabte d'agost al port d'aquella població.

2.2. Que les Campanyes del DOMUND i de Menorca Missionera vagin més enllà de l'àmbit eclesial i arribin a la gent del carrer a través dels mitjans de comunicació.

2.3. Ser presents en les organitzacions de coordinació d'ONGs amb dimensió de cooperació amb els països del sud, especialment en el Fons Menorquí de Cooperació i en la Direcció General de Cooperació del Govern Balear, aportant la dimensió transformadora i missionera de la fe.

3. Afavorir vocacions missioneres

3.1. Centrar el motiu de la Pregària Diocesana del Toro (juliol) en la vocació missionera.

3.2. Donar un relleu especial diocesà a la celebració de l'eucaristia del Domund en la qual es prega pel missioner laic Òscar González que reemprèn un nou compromís missioner de tres anys a través d'OCASHA.

4. Col·laborar amb els missioners menorquins, d'acord amb la proposta de l'Assemblea Diocesana, en la redacció, presentació a les institucions per a aconseguir subvencions i seguiment de projectes pastorals missioners.

4.1. Donar informació als missioners a principi de curs sobre la possibilitat de presentar projectes.

4.2. Ajudar a redactar projectes i presentar-los en les diverses convocatòries i fer el seguiment.

4.3. Mantenir relació amb els missioners menorquins, donar-los tot el suport espiritual i material que sigui possible, i contribuir que la seva opció vocacional i treball pastoral impliqui tota la nostra Església Diocesana.

5. Consolidar el grup de representats de missions de les parròquies, i iniciar un itinerari de formació.

5.1. Mirar d'aconseguir que totes les parròquies i comunitats tinguin el seu representant en el Secretariat de Missions.

5.2. Oferir al llarg del curs uns temes formatius per als animadors missioners de les parròquies.

6. Avançar en la coordinació diocesana, de zona i nacional

6.1. Participar en la dinàmica de la Delegació de l'Anunci.

6.2. Participar en la dinàmica de la Zona de Catalunya i Balears.

6.3. Participar en la dinàmica nacional de les Obres Missionals Pontifícies i del Secretariat Episcopal de Missions i Cooperació entre les Esglésies de la Conferència Episcopal.

ÀREA D'ESPIRITUALITAT I FORMACIÓ

CURS 2004-05

Ens vam trobar al monestir de les Concepcionistes (Maó) dissabte 4 de setembre-04: Bartomeu Llompart (Litúrgia), Nito Martí (Taizé), Sor Gadi Bosch (Sta. Clara), Sor Dolores (Concepcionistes), Sor Maria Bibiloni (Confer i peregrinacions), Joan Febrer (IDITEM. Delegat). En Joan Miquel Sastre (religiositat popular i associacions piadoses) ha excusat la seva assistència pel fet de ser a Barcelona.

Vam començar amb una pregària i la lectura d'un text de Xavier Morlans a "Qüestions de vida cristiana" (nº 214) sobre "*La invitació a creure en JC*". Aquest text ens va servir per a recordar-nos que a l'arrel de totes les nostres activitats hi hem de posar l'experiència de fe en Jesucrist.

Havent repassat els apunts de la darrera reunió a final del curs passat, cada u va presentar les seves previsions per al curs 2004-05

a. Secretariat de LITÚRGIA (B. Llompart)

Aquest curs es podria centrar en el tema de l'Eucaristia. ¿Què podem fer perquè l'Eucaristia sigui *font i cim* de les comunitats cristianes? ¿Oferir un curset sobre l'Eucaristia a cada comunitat?

També s'haurà de dedicar alguna trobada -¿arxiprestal?- a la presentació i divulgació del nou *Directorí sacramental*.

Els animadors de cant que fa un parell d'anys es van reunint abans dels temps forts: ¿hauríem d'obrir aquestes trobades als lectors? Els instrumentistes necessiten un altre tipus d'atenció. El secretariat es reunirà per a estudiar i concretar aquests tems.

En el calendari diocesà ja hi ha previstes unes trobades:

20-novembre: Advent

7- febrer: Quaresma

13-març. Pasqua

b. El Toro. Peregrinacions. Confer (Sor Maria)

Al TORO tindrà lloc el recés diocesà d'Advent el dissabte 28 de novembre. Per Quaresma no se n'ha previst cap d'especial essent que ja se n'hi organitzen diferents: 12-13 de febrer, per a joves. 11-13 de març, per a matrimonis (EMD).

La CONFER seguirà com antany amb les trobades mensuals de pregària i convivència: la comunitat acollidora s'encarregarà de preparar la trobada. Així mateix hi haurà unes jornades de formació permanent (febrer) i una jornada festiva (fi de curs).

Quant a PEREGRINACIONS, se'n prepara una a Lourdes amb aturada a Montserrat (24-28 de setembre). També hi ha idea d'acompanyar el Bisbe a Roma en la seva visita *ad limina*. Seria bo promoure'n una per a joves a Taizé.

Convé distingir millor allò que és pròpiament peregrinació del que és turisme religiós.

Queda pendent d'organització –per a final de temporada- un curset per a guies turístics sobre el patrimoni religiós de Menorca.

c. IDITEM

L'institut diocesà de Teologia té boni enllestit el seu programa que comprèn, com cada any: escola bàsica (Ciutadella, Ferreries, Alaior i Maó), jornades (al Toro) i seminaris (a Can Salord, Alaior). El curs s'inaugurarà el 6 d'octubre al Seminari amb una conferència d'en Miquel Àngel Casanovas sobre "*Església i revolució liberal durant l'episcopat del bisbe Mateu Jaume*".

Les jornades tractaran aquests temes: visió cristiana de l'Islam, la saviesa de Déu en la natura, viure la fe a la intempèrie, Déu resposta a la inquietud humana.

A Can Salord es farà un seminari sobre "Llengua i literatura religiosa a Menorca" dirigit per Xavier Martín.

d. **MONESTIRS**

A STA. CLARA hi ha, cada 2n dissabte de 18-19 h, una pregària guiada.

El mes de febrer (dies 22 a 25, de 20 a 21.30 h) el P. Francesc Roma dirigirà uns exercicis espirituals.

El 14 de maig, la trobada de Pentecosta, amb la participació de Rosa Cursach (de 18 a 21 h).

La comunitat segueix participant en l'*espai de diàleg inter-religiós*” convocat a reunir-se a Sta. Clara el proper dia 15 de setembre.

A les CONCEPCIONISTES es preveu tornar a fer tallers d'oració i recessos, dels quals ja s'informarà al seu moment. Així mateix cada 3r dimarts hi haurà una pregària estil de Taizé, dirigida per Joan Mercadal.

e. **Grup de TAIZÉ**

El grup de Ferreries reiniciarà les seves pregàries de cada dimarts amb la que es farà al Toro el dimarts 14 de setembre, a les 21 h.

És important ajudar a descobrir el valor del silenci. Recitar els salms pausadament.

¿Podria relacionar-se amb el grup de l'*adoració nocturna*? Tot i que els seus objectius coincideixen, tenen estils diferents.

Joan Febrer (Tlf. 971.37 31 03.- E-M: joanfebrer@tiscali.es
Pla de l'Església,7
07750. FERRERIES

CONSELL DEL PRESBITERI

FULL INFORMATIU

A les 10.30 hores del dimecres, dia 20 d'octubre de 2004, es reuneix el Consell del Presbiteri, sota la presidència del Sr. Bisbe Joan Piris Frígola, al Seminari Diocesà, per a la primera sessió ordinària del present curs. Hi assisteixen els consellers: Mn. Rafel Portella Moll, Mn. Gerard Villalonga Hellín, Mn. Sebastià Taltavull Anglada, Mn. Pere Comella Pons, Mn. Guillem Pons Pons, Mn. Joan Miquel Sastre Preto, Mn. Joan Bosco Faner Bagur, Mn. Miquel Carabias Flores i Mn. Josep Manguán Martínez, que actua de secretari.

Després de la pregària es llegeix l'acta de la sessió anterior, que és aprovada.

Es comenta que Mn. Cristòfol Vidal Barber, representant dels preveres de l'arxiprestat del Centre, no assistirà a les reunions del Consell del Presbiteri durant el present curs pel fet de viure fora de la diòcesi per motiu d'estudi. Es decideix que l'arxipreste del Centre convoqui els preveres per a l'elecció d'un representant substitut per al present curs.

ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ PÚBLICS NO SÓN L'ÀMBIT ADEQUAT PER A LES LEGÍTIMES INTERPEL·LACIONS ENTRE ELS PREVERES

D'acord amb la decisió del Sr. Bisbe, manifestada prèviament a tots els preveres per escrit, s'analitza, en primer lloc, si els mitjans públics de comunicació són l'àmbit adequat per a expressar les legítimes interpel·lacions entre els preveres. La qüestió es planteja arran d'uns escrits de diversos preveres diocesans que han aparegut recentment a la premsa.

No s'entra en el contingut del fet que ha desfermat la polèmica, sinó en l'estudi de la conveniència pastoral que aquesta es dugui a terme públicament a través dels mitjans de comunicació.

Es considera que hi ha fets, informacions o manifestacions dels preveres en l'exercici del seu ministeri que fàcilment poden motivar comentaris,

aclariments, suggeriments, diàlegs, desacords, correccions, debats en altres germans de presbiteri. En aquestes circumstàncies els membres del Consell del Presbiteri consideren que pastoralment és convenient que no siguin els mitjans de comunicació públics els canals d'expressió, sinó la comunicació interpersonal respectuosa directa o el diàleg més ample en alguna de les plataformes arxiprestals o diocesanes d'anàlisi de l'acció pastoral. Una manca de prudència en aquest sentit pot tenir conseqüències negatives per a la relació entre els preveres i no contribuir a fer església d'acord amb els criteris evangèlics i praxis paradigmàtica de la primitiva església.

EL CATECUMENAT D'ADULTS

Mn. Sebastià Taltavull presenta l'índex de qüestions que es plantegen en la introducció del Ritual de la Iniciació Cristiana d'Adults (RICA, 1972), i en les orientacions de la Conferència Episcopal Espanyola sobre la Iniciació Cristiana (1998) i el Catecumenat (2002). També informa sobre la coordinació dels Serveis Diocesans per al Catecumenat de Catalunya i les Illes Balears del SIC i les incipients experiències en les diverses diòcesis del nostre entorn.

De les xifres que s'aporten i de l'experiència pastoral dels consellers es dedueix que són molts els adults de la diòcesi no confirmats o que no han rebut l'eucaristia, i que cada any un nombre reduït de menorquins o residents adults sol·liciten rebre el baptisme.

Es considera convenient instaurar el Catecumenat d'Adults a la diòcesi. Això comportarà dissenyar conjuntament l'itinerari catecumenal a seguir, d'acord amb les orientacions abans esmentades, i constituir un equip diocesà que ofereixi el seu servei a les comunitats. En aquest equip serà convenient que no hi manqui algun catequista, liturgista i algun entès en qüestions ecumèniques i en pastoral dels països de missió. D'aquesta manera quedaran unificats els criteris d'acollida i acompanyament en l'itinerari de fe dels adults que es preparen per rebre els sagraments de la iniciació cristiana i s'incorporen a la comunitat de l'església.

S'insisteix que l'atenció dels adults ha de ser personalitzada. El catecumenat pot fer-se a la parròquia o a l'arxiprestat, segons convingui i determinin les circumstàncies. En tot cas, en alguna ocasió es trobaran al llarg

de l'any litúrgic tots els adults que fan l'itinerari del catecumenat per a alguna acció litúrgica conjunta o formativa, on es destaquï, d'altra banda, la dimensió diocesana del procés i la pertinença a l'església particular.

CONSELL PASTORAL DE LA PARRÒQUIA

El text estatutari distribuït pel Sr. Bisbe i que s'adjunta sobre el Consell Pastoral Parroquial és indicatiu de les funcions que ha de tenir aquest òrgan de la vida comunitària parroquial, que ha de ser, d'alguna manera, com el motor de l'acció pastoral. Els membres del Consell són alguna cosa més que col·laboradors del rector, han de revisar la vida comunitària, discernir i dur endavant les propostes i programes pastorals.

Per manca de temps no s'esgota l'anàlisi dels estatuts presentats. Es continuarà en una altra sessió.

APORTACIONS EN EL CONSELL DIOCESÀ DE PASTORAL

Finalment, en els precís i suggeriments, s'aclareix com han de ser les aportacions al Consell Diocesà de Pastoral. Tots els consellers actuen a nivell individual i aporten la seva pròpia reflexió. No són, per tant, simples portaveus d'un grup pastoral. Ara bé, és convenient que sàpiguen què pensen els col·lectius als quals representen.

Aquells que són al Consell Diocesà de Pastoral en nom de l'arxiprestat és convenient que es posin d'acord i aportin una síntesi del que s'ha tractat en les reunions arxiprestals.

Josep Manguán, Secretari.

CONSELL PASTORAL DIOCESÀ

El passat dissabte dia 30 d'octubre varen reunir-se al Toro, i a les 10 hores, tots els membres de la Comissió de Pastoral Diocesana sota la presidència del senyor Bisbe per a tractar l'únic punt de l'ordre del dia establert, menys els que ja solen ser fixos, i que versava sobre la celebració de concerts a les parròquies. Després de la pregària i de l'aprovació de l'acta anterior, va donar-se a conèixer la ponència que redactà el senyor Bartomeu Llompart sobre aquesta qüestió i que rebé l'agraïment i les felicitacions de tots els assistents tant per la seva seriositat com per a la seva qualitat. Entre d'altres coses es manifestava, per exemple, que l'art era l'èxtasi de Déu. Tot seguit els assistents realitzaran un debat força seriós sobre el tema i varen quedar clares diverses postures. Finalment, i després d'un descans, va decidir-se crear una comissió per a la redacció d'unes orientacions genèriques que s'aplicarien a totes les parròquies a l'hora d'enfrontar-se amb la qüestió, amb la finalitat d'obtenir una coherència i unificació de criteris. Després d'altres informacions i un torn obert de paraules s'aixecà la sessió que, com a conclusions, podria tenir que cal romandre oberts a les activitats musicals a les esglésies sempre que aquestes es desenvolupin amb dignitat i la música, si no estrictament religiosa, sigui, en tot cas, de certa altura i qualitat.

El secretari
Juan Luis Hernández

SETEMBRE

- *GERMANES CARMELITES*

A principis de setembre la Gna. Carmelita Ana Capellán era destinada a Àvila després d'una llarga estada entre nosaltres. I a través del Full Domini- cal es despedia de la comunitat cristiana de Menorca amb aquestes paraules:

“¿Cómo pagaré al Señor todo el bien que me ha hecho? ¿Cómo agradecer, comunidad cristiana de Menorca y pueblo de Es Castell, esta etapa que finalizo tras 17 años de tarea evangelizadora y servicio entre vosotros?

Simplemente desde la fe y la esperanza, que me sitúan en una nueva etapa, compartiré esta sencilla reflexión de mi experiencia en esta isla tan significativa y tan querida por las hijas de Fco. Palau. Setiembre fue testigo de mi llegada a Es Castell. Por aquel momento corría el año 1987. Y setiembre, de nuevo, es el mes de mi partida a la ciudad de Ávila, tierra de dos grandes místicos carmelitas, Teresa de Jesús y Juan de la Cruz, y cuna de la espiritualidad carmelitana.

Con vosotros, comunidad cristiana de Menorca y, entre vosotros, pueblo de Es Castell, he compartido vida y misión; en vosotros he palpado el don de Dios en los gestos de acogida, amistad, generosidad, colaboración, fe viva... ¡ Cuánto me han ayudado estas actitudes tan humanas y tan evangélicas de las que sois portadores!

A todos y a cada uno un ¡Gracias Grande! Y con mi gratitud os ofrezco mi oración y amistad ante el Señor y ante María Reina y Madre del Carmelo.

Con todo mi afecto,

Ana Capellán
Carmelita Misionera

• ***PROFESSIÓ RELIGIOSA PERPÈTUA***

A Ferreries, el dissabte dia 4, la religiosa dominica de l'Anunciata, Mari Carmen Alberto Pons, va professar perpètuament en la celebració de l'Eucaristia que presidí el Sr. Bisbe. Recolzada pels seus familiars i fidels de les comunitats cristianes de la diòcesi, va consagrar la seva vida a Déu, després de 9 anys de formació i de servei als joves, infants, malalts i immigrants. La Gna. Mari Carmen es manifesta entusiasta de treballar amb els joves i, confiant en la força d'atracció de Jesucrist, diu que hi haurà un retorn vocacional.

Enhorabona i que la feina pastoral sigui fructífera en el nou destí.

• ***VIDA CREIXENT***

El dia 15, els Animadors i Consiliaris del moviment es van reunir al Toro per a preparar l'inici de curs. Es va entregar el temari que servirà per a les trobades de grup durant l'any. El fulletó "Guieu-nos per camins de pau" és una proposta de reflexió i pregària a partir dels 10 Manaments. El gruix de la jornada se l'emportà el comentari i aprovació dels Estatuts de Vida Creixent, per tal d'acomodar l'organització i funcionament a casa nostra, a les pautes dels Estatuts aprovats per la CEE.

Es va acordar que l'inici de curs es fes per Arxiprestats, segons el calendari següent:

L'Arxiprestat de Ciutadella celebrarà l'inici de curs dia 5 d'octubre, a la parròquia de St. Antoni M. Claret.

L'Arxiprestat de Maó l'iniciarà dia 6 a la parròquia de St. Francesc.

L'Arxiprestat del Centre l'iniciarà el dia 7 a la parròquia de St. Martí des Mercadal.

Per últim, s'acomiadà el Consiliari diocesà Mn. Cristòfol Vidal, que ha demanat un any d'excedència per estudis i formació espiritual. Durant aquest temps el suplirà Mn. Jesús Llompart.

- ***EMD INICI DE CURS***

El diumenge dia 19, les famílies dels Equips de la Mare de Déu van celebrar l'inici de curs amb una trobada a la parròquia de Ferreries. Mn. Xavier Morlans va dirigir la xerrada que versà sobre la possibilitat de curar les ferides emocionals. Va ampliar i reforçar la seva exposició amb el suport de cançons i imatges. En acabar la celebració de l'Eucaristia va ser presentat el nou matrimoni Responsable dels Equips en el sector de Ciutadella. En Martí Coll i na Marilena Garrido van substituir el matrimoni Joan Mir i Àngels Mascaró. Enhorabona als qui ara comencen i gràcies als qui fins ara han duit la responsabilitat.

- ***CONSELLS PASTORAL ARXIPRESTALS***

Els dies 22-23-24 el Sr. Bisbe presidí la primera reunió dels Consells Pastoral dels Arxiprestats de Maó, del Centre i de Ciutadella, respectivament. El Sr. Bisbe insistí en recordar que els objectius pastorals diocesans, per al bienni, van orientats cap a la família, la joventut i l'ensenyament. I demanà que l'activitat pastoral fos evangelitzadora, cercant camins de presència i oferint propostes salvadores de Jesús a la gent que viu més al marge. A la vegada, afirmà que l'acció pastoral orgànica ha de suposar un vertader esforç a cada parròquia per programar els serveis realistes i concrets.

S'aprofità el mateix acte per presentar el nou Directori Sacramental, del qual se'n distribuïren exemplars per a totes les parròquies.

La responsable de Pastoral Penitenciària, Isabel Serra, va fer una crida a totes les comunitats perquè estiguessin informades de l'activitat que es duu a terme a favor dels presos menorquins i de les seves famílies. També facilitar telèfons de contacte per a casos de necessitat.

OCTUBRE

- ***SAGRAMENT PER A LA VIDA***

Amb esperit de salvació i de curació ens vam reunir les comunitats de les parròquies de St. Francesc i del Roser de la Catedral per a celebrar la Unció Comunitària de Malalts en el dia de la festa de St. Francesc, diumenge dia 3 d'octubre, a l'Eucaristia de les 11 h. Els qui han rebut el sagrament han estat 60 membres de les nostres comunitats, els quals han viscut la seva unció amb alegria i amb esperit de festa, ja que aquest sagrament és un sagrament de vius que desitgen que el Senyor els infongui més força per a viure. Ha estat una experiència molt enriquidora perquè ha estat viscuda per tota la comunitat: Els caps d'escolta, fent d'acompanyants, la coral ajudant-nos a pregar amb el cant, els lectors proclamant la paraula i tots els altres membres amb la seva presència de comunió. Podem dir que vam celebrar una festa de vida; que des de la vida vam celebrar un sagrament per a la Vida.

Mn. Joan Bosco Martí

- ***CATEQUISTES: JORNADA DE FORMACIÓ***

Un bon nombre de catequistes de la nostra diòcesi, al voltant del centenar, han respost a la convocatòria efectuada pel secretariat de catequesi, assistint a la jornada de formació que va tenir lloc el passat dotze d'octubre al Santuari de la Mare de Déu del Toro.

Aquest any s'han proposat dues ponències amb una temàtica molt diferent, però que responia clarament a les necessitats formatives dels catequistes.

El que és fonamental per al catequista és aprofundir el coneixement i la interiorització del missatge de Jesús de Natzaret, ja que Ell és el centre i l'essència de la catequesi. Per aquest motiu, el P. Francesc Riera SJ, sota el títol "Jesús, una història subversiva i fascinant", va presentar l'evangeli de Lluc com una escola de justícia i misericòrdia, va ser una autèntica catequesi del sentit de l'esdeveniment de Jesús.

La segona oferta formativa responia al títol "Present i perspectives de futur per a la catequesi" i va oferir als assistents la possibilitat de compartir les seves esperances i neguits sobre el moment actual de la catequesi. Mn. Sebastià Taltavull, ponent de la mateixa, a partir de la percepció dels catequistes, va presentar diverses propostes que es poden adoptar per a aconseguir un tipus de catequesi que doni resposta a la societat actual. La catequesi ha de canviar els seus destinataris i convertir els adults com a principal subjecte de catequització, arribant als fillets a través d'ells; la catequesi ha de diversificar-se i donar resposta, en cada moment, a la pluralitat de persones que poden acostar-se a les nostres parròquies i desitgin iniciar un procés de discerniment o creixement en la fe, la catequesi ha de contemplar també la fe dels propis membres de la comunitat cristiana. Per tot això hem de ser creatius i estar atents als signes del temps.

Si bé pot semblar que les dues ponències donaven resposta a interessos ben diversos, és manifest que ambdues es complementaven perquè el futur de la catequesi passa per transmetre amb fidelitat el projecte inicial de Jesús i per a això és fonamental entrar en el cor de Jesús i només a través de l'Evangelí ho aconseguirem.

Va acabar la jornada amb la celebració de l'Eucaristia, font i cim de la vida espiritual del catequista.

Vicent Llabrés

- **CAMPANYA DIOCESANA D'ANIMACIÓ MISSIONERA**

Del 15 al 25 la missionera religiosa Indira Raona i el missioner seglar Óscar González visitaren les comunitats parroquials i els centres educatius per donar el seu testimoni i despertar l'esperit missioner especialment entre els joves. A les parròquies van trobar-se amb la gent menuda de catequesi i també amb els grups de formació de la gent gran. La campanya d'aquest any quedà emmarcada dins dels objectius pastorals de fomentar la vocació missionera de la comunitat cristiana.

- **LA SALLE: CENT ANYS A BALEARS**

La diòcesi s'ha unit al goig dels Germans de La Salle, que aquest any celebren el 100 aniversari de la seva arribada a les Illes Balears. Maó i Alaior, les dues poblacions que a l'illa compten amb col·legis lassalians, van capitalitzar els actes commemoratius als quals hi van assistir bon nombre d'antics i recordats professors, antics i actuals alumnes i les Associacions de pares. Lògicament es feren presents a l'acte inaugural el Sr. Bisbe, el Germà Rafael Matas Provincial del Districte València-Palma, la Presidenta del Consell Joana Barceló, el Sr. Manuel Monerri, delegat territorial d'Educació i Cultura, l'Alcalde de Maó Artur Bagur i l'Alcalde accidental d'Alaior Pau Morlà.

A les 10 h. del dissabte 16 d'octubre, començà la celebració del centenari amb un acte acadèmic al col·legi La Salle de Maó. A les 12 h. se celebrà l'Eucaristia a la parròquia de Sta. Eulàlia d'Alaior. La presidí el Sr. Bisbe i fou concelebrada per un grup de preveres diocesans. El Sr. Bisbe destacà la labor duta a terme durant aquests anys, educant la joventut en valors cristians. I animà els actuals educadors a continuar formant en la ciència i en les actituds pròpies de l'Església en la fraternitat i la comunió.

A les 13,30 h, a l'Ajuntament d'Alaior, s'inaugurà l'Expo 100: Un recull gràfic de l'itinerari i activitats de les Escoles Cristianes a Menorca.

• *FORMACIÓ PERMANENT*

Les Jornades de formació per al clergat de la diòcesi van prendre com a tema de reflexió i estudi el “Diaconat Permanent”. El tema ja s’havia suscitat en un anterior Consell del Presbiteri amb data de 4 de febrer del present any, quan el Sr. Bisbe va presentar la següent qüestió:

“Convindria, per a Menorca, instaurar el Diaconat Permanent?”

Per ajudar a la reflexió, vingué Mn. Lluç Riera, sacerdot mallorquí, el qual, a més de basar-se en l’experiència que tenen a Mallorca, compta amb la seva personal, com a coordinador que és del Diaconat Permanent a l’illa veïna.

• *FUNDACIÓ A SAN PEDRO SULA*

La petició del bisbe de la diòcesi de San Pedro Sula (Hondures) a l’Orde de les Concepcionistes, ha aconseguit una resposta positiva. La comunitat de religioses Concepcionistes de Maó, com a fruit d’una serena reflexió, es disposa a fundar un monestir filial a la parròquia de San Manuel de la diòcesi hondurenya, a uns 13 quilòmetres de la ciutat de San Pedro Sula. El passat dijous, dia 28, van marxar les tres monges fundadores a Hondures per iniciar la vida contemplativa a aquella diòcesi: Sor Dolores Arribillaga, actual abadessa del monestir maonès; sor Cecilia Ullauri, equatoriana del monestir de Milagro, i sor Mercedes Serrano, de la comunitat d’Algezares (Múrcia). Durant el temps que duri l’establiment i consolidació de la comunitat a la diòcesi de San Pedro Sula, fins a aconseguir un nombre suficient de religioses, el monestir serà filial del de Maó i aquest haurà d’assumir la formació de les noves religioses i fer possible el sosteniment econòmic.

Pot semblar paradoxal que, en un moment de limitació de la comunitat monàstica de Maó, pel nombre i edat de les religioses, s’emprengui aquesta aventura missionera. Potser hi batega la convicció, tantes vegades repetida, que la necessària renovació de l’Església occidental i, per tant, de les comunitats que la constitueixen, passa per emprendre un èxode evangelitzador –missió– cap allà, “ad gentes” (vers els països del sud, tradicionalment anomenats de missió. Al monestir de Maó li ha arribat, doncs, també l’hora del seu compromís missioner.

(extret del Full Dominical)

NOVEMBRE 2004

- 3 Preveres. Recés al Seminari
- 6 Caritas: Jornada Diocesana
- 7 Jornada de Teologia (El Toro)
- 17 Preveres. Trobada amb el Bisbe
- 20 Animadors de cant litúrgic: Preparació Advent-Nadal
- 20 Vida Consagrada: Recés a les Concepcionistes
- 21 Dia de l'Església Diocesana
- 27 Recés d'Advent al Toro
- 28 **Inici de l'Advent**
- 28 Pregària vocacional

DESEMBRE 2004

- 1 Preveres. Recés d'Advent al Toro
- 15 Consell del Presbiteri
- 25 **Festa de Nadal**
- 26 Festa de la Sagrada Família
- 29 Preveres. Jornada festiva
- 29 Pastoral Universitària. Trobada

